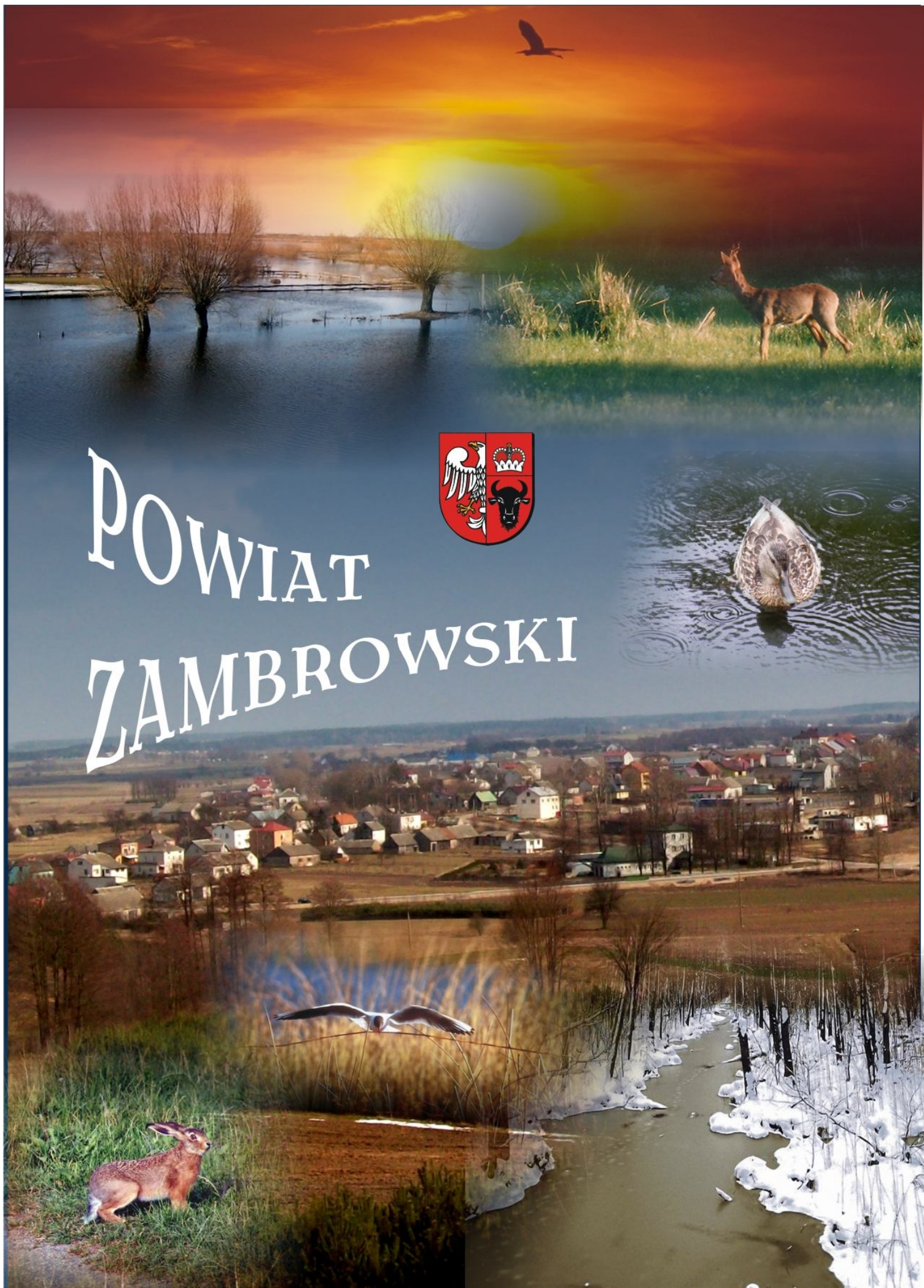
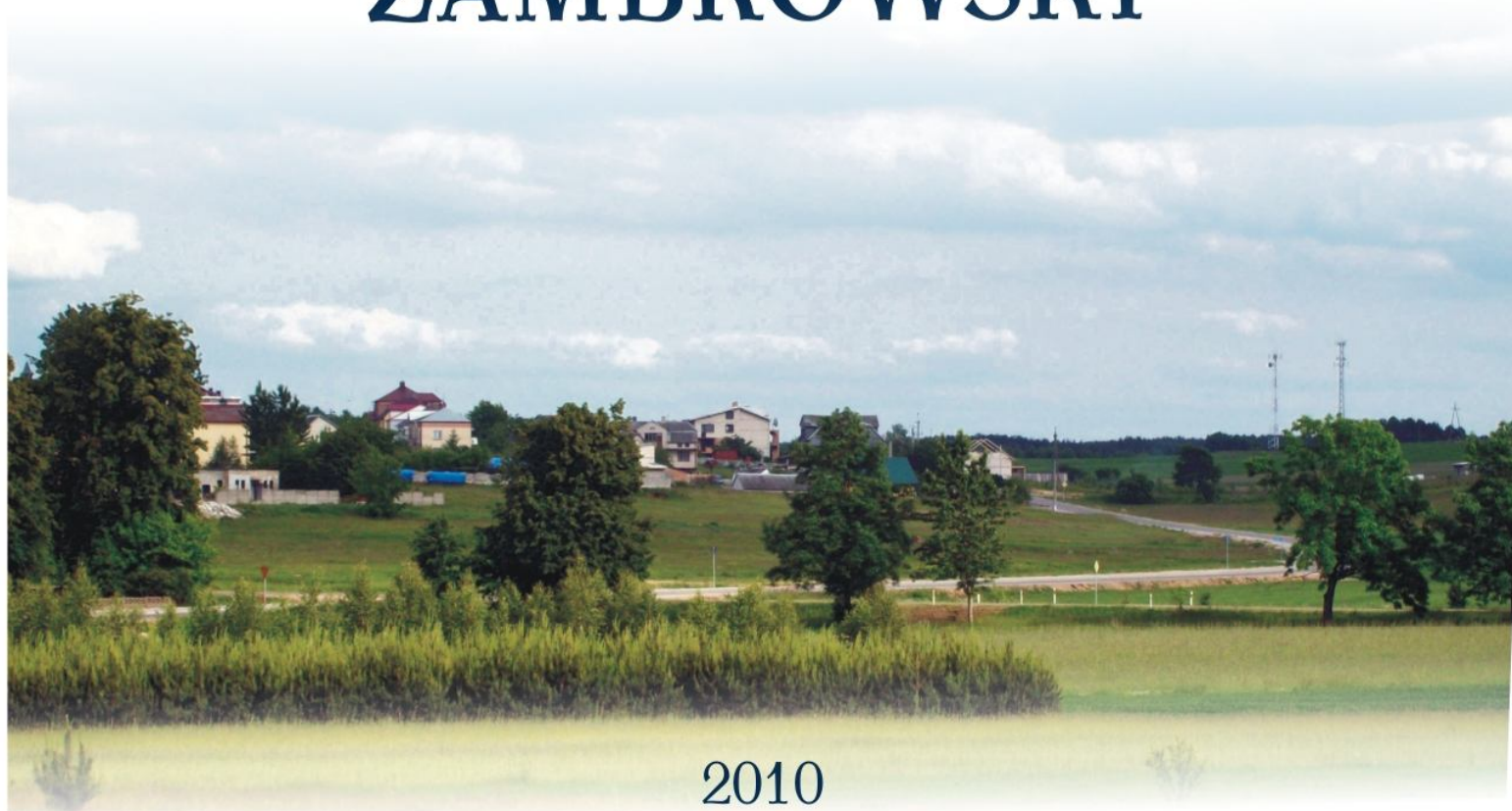

POWIAT ZAMBROWSKI

POWIAT ZAMBROWSKI

2010

Powiat Zambrowski

- drogi główne
- drogi drugorzędne
- inne drogi
- linie kolejowe
- ZAMBROW** siedziby urzędów gmin
- Kaczynek pozostałe miejscowości

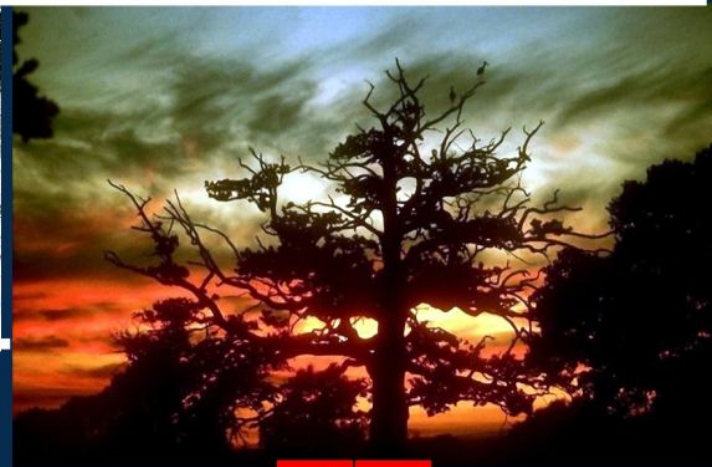

Przewodniczący Rady Powiatu:
Józef Dąbrowski

Starosta:
Stanisław Rykaczewski

Powierzchnia: 733 km²
Liczba mieszkańców: 44 681
Powierzchnia lasów: 19 514,5 ha
Liczba wsi, osad, kolonii: 162
Liczba gmin: 5

POWIAT ZAMBROWSKI

Powiat Zambrowski położony jest w południowej części województwa podlaskiego, na obszarze Wysoczyzny Wysokomazowieckiej i Międzyrzecza Łomżyńskiego. Graniczy z powiatem: ostrowskim, łomżyńskim, białostockim i wysokomazowieckim. Swoim zasięgiem terytorialnym obejmuje gminy: Zambrów, Szumowo, Kołaki Kościelne, Rutki oraz miasto Zambrów.

Kilka tysięcy lat temu na terenie zajmowany przez powiat zambrowski stanowiły potężne rozlewiska Narwi łączące się z mocno zabagnioną doliną Jabłoni. Teren ten obfitował w ryby, ptactwo i dziką zwierzynę. Z tego też względu chętnie penetrowany był przez neolitycznych łowców. Podczas prac archeologicznych prowadzonych w miejscu przyszłej obwodnicy Zambrowa znaleziono osady z epoki brązu a także epoki żelaza. Najstarsze ślady osadnictwa pochodzą z neolitu i należą do kultury pucharów lejkowatych. Jednym z najstarszych śladów bytności takiej grupy na ziemiach dzisiejszego Powiatu Zambrowskiego jest stanowisko archeologiczne zlokalizowane w pobliżu miejscowości Grądy Woniecko. Otoczona bagnami i rozległymi rozlewiskami piaszczysta wydma dawała schronienie ludziom związanym z neolityczną kulturą niemeńską. Wyjątkowo dogodne położenie zapewniało obfitość pożywienia, poczucie bezpieczeństwa oraz umożliwiało funkcjonowanie pracowni krzemieniarskiej, której ślady w postaci licznych odłupków, wiórów i półfabrykatów doskonale widoczne są do dziś. Intensywne osadnictwo na Ziemi Zambrowskiej trwało także w późniejszych okresach historycznych. Szczególnie licznie reprezentowane są stanowiska związane z kulturą łużycką.

Prowadzone w 2003 r. badania archeologiczne w miejscowości Gardlin pozwoliły udokumentować rozległą, intensywnie zasiedloną osadę równą wiekiem Biskupinowi. Prawdziwą jednak sensacją zakończyły się wykopaliska w Rykaczach. Prace ratownicze związane z budową gazociągu jamalskiego pozwoliły odsłonić zagrodę z okresu rzymskiego. Do interesujących odkryć należy cmentarzysko kultury grobów kłozowych sprzed 2500 lat zlokalizowane w Zambrowie. Odkryto tam kilka grobów ciała palnych.

W VII-VIII w. na naszych terenach pojawili się pierwsi Słowianie. Ślady ich bytności odnaleziono zostały w wielu miejscach, między innymi w Porytem Jabłoni. Materiałnym ich świadectwem są także kurhany zlokalizowane w Skarżynie i Śledziach. Największy rozkwit pierwotnego, mazowieckiego osadnictwa na terenach dzisiejszego Powiatu Zambrowskiego przypada na XI-XIII w. Z tego okresu pochodzi potężne, malowniczo położone grodzisko w Porytem Jabłoni strzegące niegdyś pobliskiej przeprawy i szlaku wiodącego wzdłuż południowego brzegu Narwi. Było ono istotnym elementem uzupełniającym system obronny złożony z grodów w Wiźnie, Święcku i grodu Międzyłuk we Wnorach Wypychach. Najwcześniej – na ok XIII w. wzmiankowane w materiałach źródłowych są miejscowości: Brajczewo, Przeździecko, Szumowo i Bacze. Niewątpliwie w tym okresie funkcjonowała również osada w Zambrowie. Kres temu dobrze rozwiniętemu i zorganizowanemu osadnictwu położony najazdy wojowniczych sąsiadów – Prusów, Jaćwingów, a zwłaszcza Litwów.

W XV w. dzięki staraniom książąt mazowieckich, zwłaszcza księcia Janusza I, nastąpiła intensywna kolonizacja naszych terenów – takim XV-wiecznym rodowodem szczyć się może zdecydowana większość miejscowości położonych w obrębie dzisiejszego powiatu. W tym okresie ostatecznie ukształtował się Powiat Zambrowski jako jednostka administracyjna. Jego obszar wynosił 834 km². Specyfiką powiatu był niezwykle wysoki wskaźnik zasiedlenia przez szlachtę zaściankową, ubogą ale mężną i wojowniczą. W XVI w. na 158 wsi aż 28 zamieszkiwała drobna szlachta. W średniowieczu obszar powiatu pokryty był olbrzymimi kompleksami leśnymi stąd też rozmiłowanie w łowach mazowieccy Piastowie szczególnie upodabali sobie polowania w nieprzebranych ostępach i matorniach Puszczy Łętowo i Czerwonego Boru. Podobnie czynili też później władcy Rzeczypospolitej, o czym w swoich pamiętnikach wspomina kanclerz Albrycht Stanisław Radziwiłł.

W okresie "połopu" szwedzkiego powiat zambrowski stał się terenem stacjonowania i przemarszów licznych wojsk. Równie intensywne działania wojenne na ziemiach powiatu miały miejsce podczas powstań narodowych. Patriotyczne nastawienie ludności i duży kompleks leśny Czerwonego Boru stwarzały korzystną bazę działalności oddziałów partyzanckich, których liczebność osiągała nawet 2 000 ludzi. W okresie międzywojennym faktem o najdonioślejszym znaczeniu dla naszych terenów było umieszczenie w Zambrowie Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty, Szkoły Podchorążych Rezerwy Artylerii oraz 71 Pułku Piechoty.

Obecność wojska zaktywizowała gospodarstwo mieszcowską ludność oraz spowodowały związany z tym wzrost prestiżu regionu.

We wrześniu 1939 r. w rejonie Zambrowa doszło do walk oddziałów Samodzielnej Grupy Operacyjnej "Narew". Okres okupacji sowieckiej i niemieckiej to czas intensywnej rozbudowy i działalności struktur Podziemnego Państwa na ziemiach dzisiejszego powiatu. Oprócz licznych, dobrze uzbrojonych oddziałów lokalnych, często przebywały na naszych terenach formacje dowodzone przez legendarnych partyzantów: Huzara, Wiarusa. Okres powojenny to czas usuwania zniszczeń, odbudowy miasta i okolicznych wsi, które uległy wojennej pożodze.

W 1955 r., po 160 latach niebytu ponownie utworzono powiat zambrowski. Obejmował on obszar około 904 km² i zamykał się w granicach zbliżonych do historycznej ziemi zambrowskiej. W tym okresie był on najgęściej zaludnionym powiatem na ziemi łomżyńskiej. Podstawowym zajęciem większości mieszkańców było rolnictwo. Jednakże znaczącą wizytówką powiatu stał się duży zakład włókienniczy zlokalizowany w Zambrowie oraz jeden z najważniejszych w kraju poligonów wojskowych znajdujący się na terenie Czerwonego Boru. Taki stan rzeczy trwał do kolejnej reformy administracyjnej w 1975 r., kiedy to powiat zambrowski, podobnie jak wszystkie inne powiaty w Polsce został zlikwidowany. W ówczesnym czasie obszar byłego powiatu liczył 11 gmin: miasto Zambrów oraz gminy wiejskie: Zambrów, Szumowo, Rutki, Kołaki Kościelne, Andrzejewo, Szulborze Wielkie, Zawady, Zaręby Kościelne, Nur, a także Boguty Pianki. Nowy podział administracyjny państwa przeprowadzony w 1998 r. pozwolił ponownie odtworzyć powiat zambrowski, jednak w znacznie okrojonych granicach. W jego skład wchodzi cztery gminy wiejskie: Szumowo, Kołaki Kościelne, Rutki-Kossaki, Zambrów oraz miasto Zambrów.

Bogata historia i lata świetności tych ziem znajdują odzwierciedlenie w różnorodności obiektów zabytkowych, szczególnie w budownictwie sakralnym. W malowniczych zakątkach tego obszaru można znaleźć wiele interesujących zabytków

Powiat Zambrowski jest obszarem typowo rolniczym o zróżnicowanych

warunkach glebowych. W produkcji rolniczej zdecydowaną rolę odgrywa produkcja zwierzęca, głównie hodowla bydła i trzody chlewnej, dla której produkcja roślinna jest tylko bazą paszową. Powiat Zambrowski, jak również całe województwo podlaskie, jest przodującym regionem w hodowli krów mlecznych i produkcji mleka. Wiele gospodarstw produkuje mleko o najwyższych parametrach jakościowych pozwalających na jego wszechstronne wykorzystanie. Wyroby mleczarskie z Zambrowa, są znane w całym kraju. Warunki środowiskowe, światli rolnicy, nowoczesne technologie, przychylność władz lokalnych, stwarzają możliwości inwestowania i ciągłego rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego oraz firm obsługujących rolnictwo. Rozwój przemysłu rolno-spożywczego jest okazją do tworzenia nowych towarzyszących mu branż. Obszar powiatu posiada naturalne warunki do wytwarzania zdrowej żywności dzięki zachowanemu tu nieskażonemu środowisku. Rolnicy z powiatu zambrowskiego zdobywają liczne nagrody na wystawach zwierząt hodowlanych oraz za wyroby z ekologicznych gospodarstw. Aktywnie jest prowadzona kampania promocyjna lokalnych produktów regionalnych, co jest doceniane przez ludzi prowadzących zdrowy tryb życia.

Kolejny atut naszych ziem to walory przyrodnicze, przy bogatych zasobach etnograficznych oraz nadal żywych tradycjach i zwyczajach. Pozyskujemy środki pochodzące z Unii Europejskiej, umożliwiające dalszy rozwój infrastruktury powiatu, a także rozbudowy potencjału przetwórstwa spożywczego.

Powiat położony jest w obszarze funkcjonalnym Zielonych Płuc Polski, obejmującym najczystsze ekologicznie i posiadające największe walory przyrodnicze tereny północno-wschodniej Polski. Władze powiatu i gmin przywiązują uwagę do ochrony i zachowania naturalnego środowiska przyrodniczego, realizując zasadę zrównoważonego rozwoju gospodarczego. Tereny powiatu objęto różnymi formami ochrony przyrody m.in. rezerwaty przyrody, użytki ekologiczne oraz liczne pomniki przyrody. Powierzchnie chronionego krajobrazu dają gwarancję zachowania piękna naturalnego środowiska oraz rozwój agroturystyki. Wśród rezerwatów przyrody zachowanych w stanie naturalnym lub o małym zmienionym ekosystemie warto wymienić:

Rezerwat „Grabówka”, Rezerwat „Dębowe Góry”, Bagno „Wizna I” i Bagno „Wizna II”.

Powiat Zambrowski to wielkie obszary leśne, nadrzeczne tąki i pastwiska, a równocześnie urodzajne pola uprawne, sprzyjające występowaniu wielu gatunków zwierząt łownych. Oprócz zwierzyny drobnej jak zając i lis, licznie spotykany jest dzik, jeleń, sarna, łos oraz wiele gatunków ptactwa łownego. Ciągły wzrost populacji tych gatunków jest efektem racjonalnej gospodarki hodowlanej, prowadzonej przez koła łowieckie dzierżawiące obwoły na terenie naszego powiatu. Doskonałe zagospodarowanie obwodów, obcowanie z naturą, a także szansa zdobycia cennych trofeów, przyciąga wielu myśliwych z innych państw. Na terenie Powiatu Zambrowskiego gospodaruje 7 kół łowieckich, między innymi z Warszawy i Białegostoku. Myśliwi uczestniczą również w akcjach sadzenia lasu, spotkaniach z młodzieżą szkolną i rolnikami, propagując idee wspólnej dbałości i odpowiedzialności za stan przyrody i środowiska naturalnego.

Upowszechnianiem kultury w powiecie zambrowskim zajmuje się Miejski Ośrodek Kultury i Regionalna Izba Historyczna w Zambrowie. Powyższe instytucje mają duży wpływ na życie kulturalne mieszkańców powiatu poprzez bogatą propozycję wielu form spędzania czasu wolnego do których w szczególności należą: zajęcia teatralne, muzyczne, plastyczne, taneczne czy modelarskie adresowane do dzieci i młodzieży.

W powiecie organizuje się imprezy kulturalne takie jak: Powiatowy Przegląd Teatrów Obrzędowych, Powiatowy Przegląd Dorobku Muzycznego, Spotkanie z Kulturą - Zambrowskie Żubry, Dni Zambrowa, Zambrowska Parada Orkiestr Dętych, Zambrowska Jesień Kulturalna, Parafiada Zambrowska, Koncert Muzyki Patriotycznej czy Koncert Noworoczny „Dzieci Dzieciom” cieszące się szerokim uznaniem społeczności powiatu.

Zespół Szkół Ogólnokształcących w Zambrowie doczekał się budowy nowoczesnej hali sportowej oraz boiska ze sztuczną nawierzchnią. Prowadzone są zajęcia pozalekcyjne, również te przygotowujące do egzaminu maturalnego. Uczniowie z powiatu zambrowskiego pod względem zdawalności oraz wyników egzaminu

dojrzałości i egzaminu gimnazjalnego przodują na terenie byłego województwa łomżyńskiego. Władze powiatu doceniają zdolną młodzież wręczając Złote Laury Powiatu oraz dyplomy uznania dla nauczycieli którzy opiekują się finalistami i laureatami olimpiad oraz konkursów przedmiotowych. Planujemy budowę hali sportowej przy Zespole Szkół Nr 1.

Dogodne położenie komunikacyjne, a także możliwości przekazania inwestorom zasobów gruntów przeznaczonych pod skoncentrowaną działalność usługowo-produkcyjną i handlową, wolne zasoby wykwalifikowanej siły roboczej stanowią dodatkowy atut.

Specyficzna lokalizacja Powiatu Zambrowskiego powoduje, że oś komunikacyjną całego terytorium jest droga nr 8. Przecina ona powiat zambrowski na dwie części. W programie rozwoju sieci drogowej przewidziana jest ona do dalszej modernizacji i podniesienia jej rangi do drogi ekspresowej. Oznacza to, iż wszelkie inwestycje obejmujące tę trasę będą miały charakter priory-

tetowy ze względu na jej znaczenie w całej sieci transportu europejskiego. Przystąpienie do realizacji tego zadania daje szansę powstania nowych miejsc pracy oraz stwarza możliwości na rozwój wszystkich gmin. Powiat Zambrowski jest bardzo korzystnie usytuowany względem dróg krajowych i łącznie z obszarem miasta stanowi kierunkowo ważny węzeł drogowy regionu. Uzyskując bezpośrednie, wygodne połączenie drogowe z krajami nadbałtyckimi staniemy się obszarem o bardzo dobrej dostępności komunikacyjnej. Realizacja koncepcji budowy zambrowskiego węzła komunikacyjnego stwarza szansę kompleksowego rozwiązania układu komunikacyjnego w obszarze zambrowskim. Dobrą płaszczyzną współpracy samorządowej jest Zambrowski Związek Gmin, w ramach którego realizowanych jest wiele przedsięwzięć wspólnych dla wszystkich samorządów.

Powiat Zambrowski należy do terenów o niewielkim stopniu uprzemysłowienia. Przemysł skupia się głównie w mieście Zambrów, gdzie

dominuje branża spożywcza, elektrotechniczna, drzewna i materiałów budowlanych. Najbardziej znaczące zakłady prowadzą kompleksowe prace modernizacyjno - dostosowawcze, zmierzające do uzyskania parametrów i warunków umożliwiających funkcjonowanie w przyszłości.

Przez teren Powiatu Zambrowskiego przebiega gazociąg tranzytowy Jamał – Europa Zachodnia wraz z tłocznia zlokalizowaną w okolicach Zambrowa. Ponadto na obszarze powiatu występują znaczne pokłady dobrej jakości kruszywa budowlanego.

Władze Powiatu Zambrowskiego są otwarte na szeroką współpracę z inwestorami, którzy wykażą chęć podjęcia działalności w naszym regionie. Jesteśmy gotowi do nawiązania kontaktów i wymiany doświadczeń z partnerami zarówno w kraju jak i zagranicą. Zachęcamy Państwa do kontaktu z urzekającą przyrodą i pięknymi krajobrazami Ziemi Zambrowskiej.

THE ZAMBRÓW DISTRICT

Total area: 733 km², population: 47,000, forests: 19514.5 ha, number of villages, settlements, colonies: 162

The County of Zambrów is oriented on economic initiatives, friendly to nature and human beings.

We had the glorious past as history of the County of Zambrów dates back to the 15th c. As a result of the last administrative reform we appeared again as a county on the map of Poland. Eventful history and the actual potential of the region obligate the local government to create most favorable conditions of living and development for business-oriented and thrifty community members. We are fully convinced that competitive advantages of our region - investments, friendly location on the Via Baltica highway and a high level of farming will be highly valued by others.

We invite all the investors to cooperate and base new investment projects in the territory of our county. We are ready to establish contacts and exchange experience with foreign partners. The Land of Zambrów, known for the diligence and hospitality of its inhabitants, invites and welcomes you

As a result of the last administrative reform, the County of Zambrów has been included into the borders of the Voivodship of Podlasie. The Route No. 8, which in the nearest future will become a part of Via Baltica international highway within the transeuropean transportation corridor, constitutes a communication axis of the entire county. Having such a direct, convenient connection with the Baltic States, the county will become an easily accessible area.

History

North-eastern Mazovia has been a suitable place of settlement for centuries. Vast flood waters of the Narew, Biebrza and Jablonka rivers, marshy river beds, made a convenient, natural line of defense. Impenetrable forests took pride in the abundance of big game.

Such conditions encouraged prehistoric hunters to settle down. Archeological research carried out in the territory of today's County of Zambrów revealed numerous traces of human settlements dating back as far as to the Paleolithic age. Such traces were found in many places in the county, among others, in the neighborhood of the villages of Grąd-Woniecko, Szumów, Klimasze. A mysterious, not yet examined graveyard is located in the neighborhood of the village of Jedzie, and a beautifully situated emplacement of an early mediaeval castle - near the one of Ciecioroki D±b. In 1998, not far from the Rykacze village a very well-preserved wooden well was discovered, the origin of which - dating back to the beginning of our era! - is to be confirmed by precise chronological research.

Aggressive neighbors - Prussians, Lithuanians and subsequently the Teutonic Order - contributed to the fall of the settlement in this region. The areas along the mid course of the Narew river were suddenly deserted in the 13th c. Two subsequent centuries made the period of efficient, wide-scale colonization carried out by the Princes of Mazovia. The north-eastern borderland of Mazovia was soon settled by the knighthood of minor importance encouraged by

prince's privileges and grants. That was when the County of Zambrów was established, of the area of 834 km², delimited along the edge of Czerwony Bór Forests in the West, by the Slina, Broczek and Narew rivers in the East, South and North respectively. This state of affairs continued until the period of partitions.

The area of the county, to a significant extent, was covered with vast forests. The Piasts of Mazovia particularly enjoyed hunting in impenetrable backwoods of the Forests of Łętowo and Czerwony Bór. In 1529 the Land of Zambrów with the entire Province of Mazovia became the King's property, and local forests were then visited by the rulers of the Republic known for their love of hunting, such as for example Wladyslaw IV Vasa. High density of estates of the nobility, even in the perspective of entire Mazovia, was the specificity of the region. The origins of most of the county villages date back to the 14th and 15th centuries, recognized as nests of noble families. However, a significant dispersion of estates and increasing impoverishment forced the representatives of these families to search for other means of living.

Local nobility eagerly joined the army, considering it as a possibility of quick earnings and social promotion. During the Swedish "flood" the County of Zambrów was the place of marches of different troops quartered in the area. In 1656, the regular army of nine thousand soldiers, which in February declared a manifesto renouncing submission to the Swedes, stayed in the area in their winter quarters. Equally intensive war operations

THE ZAMBRÓW DISTRICT

affected the territory of the county during the national uprisings. Patriotic spirit of the local population and vast forests of Czerwony Bór made a favorable base for partisans' troops, composed of up to 2,000 men. In the inter-war period, the location of the 71st Infantry Regiment in Zambrów and the development of the firing ground in Czerwony Bór were facts of the most significant importance for the region. The presence of the troops stimulated the growth of local businesses. The related increase of the prestige of the region was also of significance.

In September, 1939 tough battles were conducted near Zambrów, as a result of which the troops of the Independent Operational Group "Narew" were pushed away to the surroundings of Andrzejew, and subsequently totally defeated. Periods of the Soviet and German occupation were marked with intensive development and activities of the structures of the Underground State in the territory of today's county. Apart from numerous, well-armed local troops, those under

the command of such legendary partisans as Huzar, Wiarus, and Lupaszka often stayed in the area. Last operations of the underground army in the Zambrów region took place in the mid 50s. The post-war years were the period of arduous removal of war destruction, reconstruction of the town and neighboring villages, ravaged by the war. In 1955, after 160 years of non-existence, the County of Zambrów reemerged. It covered the area of about 900 km², delimited within the borders similar to those of the historical Land of Zambrów.

Farming was the main activity of most of local inhabitants. The county was also recognized for its large textile plant based in Zambrów and one of the country's most important military testing grounds located in the forests of Czerwony Bór. The situation did not change earlier than with the next administrative reform of 1975, when the County of Zambrów was liquidated, similarly as all other counties in Poland. A new administrative division of the State, carried out in 1998, allowed to reestablish the

County of Zambrów, however, within significantly abridged borders. Four rural communes are included into the Zambrów County: Szumowo, Kołaki Kościelne, Rutki-Kossaki, and Zambrów, and the town of Zambrów.

Economy, infrastructure

The County of Zambrów has well-developed agriculture. Vast complexes of natural grassland allow for the growth of milk cattle breeding. There are many individual farms which produce milk of the highest quality. Products of the District Dairy Cooperative in Zambrów are widely recognized and appreciated by consumers from all over the country. "Biaśe" milk, Mlemix Zambrowski, "Maseńko Zambrowskie" butter, or excellent different flavor cheese are just some products offered by the Zambrów Cooperative, which purchases and processes almost 1. of the total buy up of milk in the country. Pig breeding develops in an equally dynamic way. Large, modern slaughtering facilities will be made operational next year, ensuring the sales of the entire animal production in the

THE ZAMBRÓW DISTRICT

region. Food and agricultural processing also belongs to the growing sectors. Favorable soil conditions allow for the cultivation of different plants, mostly as feed for the purposes of animal production.

The policy of a well-balanced economic growth carried out by local governments on the communal and county levels allows to stimulate development trends in the county, simultaneously preserving the most precious values of the natural environment. A transit gas pipeline Jamal-Western Europe runs across the county, with the pumping facilities located near Zambrów. The county is also rich in deposits of good quality building aggregate, supplied, among others, to the construction sites of the Warsaw agglomeration.

Natural environment and hunting

Within the borders of the county one may find four sanctuaries, ecological land and numerous monuments of nature. About 17.5 hectares of forests, covering almost 24% of the total area of the county, are of enormous ecological value. It is a significant contribution to the region functioning as so called "Green Lungs of Poland". The Zambrów County comprising vast forests, meadows and pastures by the riversides, and also fertile arable land, favors the existence of many species of game. Apart from small game such as hare and fox, wild boars and deer game are also extensively represented, similarly as game fowl. Thanks to rational

breeding economy of hunting societies, which lease hunting districts in the Zambrów County, the population of above species is constantly increasing. Perfect hunting district management, communication with nature and a chance to get valuable trophies attract hunters from other countries. Seven hunting societies, based, among others, in Warsaw and Białystok, operate within the borders of the Zambrów County. Hunters also participate in such local actions as planting forest trees, meetings with the young and with farmers promoting the idea of common caring and responsibility for nature and natural environment.

Starostwo Powiatowe w Zambrowie, 18-300 Zambrów, ul. Fabryczna 3, POLAND
tel. +48 86 271 24 18, +48 86 271 32 96, fax. +48 86 271 20 92, e-mail: starosta@powiatzambrowski.com

POWIAT ZAMBROWSKI

GMINA KOŁAKI KOŚCIELNE

Powierzchnia: 73 km². Liczba mieszkańców: 2.550, Powierzchnia lasów: 1 936 ha. Liczba wsi, osad, kolonii: 24.

Gmina Kołaki Kościelne jest gminą wiejską przeważającej części użytkowany rolniczo. Obszar gminy leży w dorzeczu rzeki Narwi. W obszarze gminy znajduje się 24 miejscowości, które stanowią (poza miejscowością gminną) wsie małe o średniej liczbie mieszkańców około 100 osób.

Cechą charakterystyczną tych ziem było osadnictwo drobnoszlacheckie. Brak jest na terenie gminy zachowanych dworów bogatszego ziemiaństwa lecz zachowana jest pamięć i tradycja szlachecka wśród ludności wywodzącej się z drobnej szlachty lub też szlachty zaściankowej. Zarówno ta tradycja jak też zwyczaje rodzinne, doroczne i związane z życiem religijnym mogą być podstawą do stworzenia interesującego programu kulturalnego na rzecz mieszkańców gminy, regionu jak też potencjalnych turystów interesujących się wielokulturowością Polski północno – wschodniej, szczególnie powiatu zambrowskiego, a w tym Gminy Kołaki Kościelne.

Osadnictwo Kołak Kościelnych ma swój początek w XV wieku. Dawne wsie Kołaki Stare i Nowe (obecnie Kościelne), Czachy Kołaki i Gunie-Ostrów powstały z nadania w ok. 1416 roku 30 włók ziemi Wojciechowi herbu Kościeszka z Kołak. Osiedla wiejskie pochodzą w znacznej części z kolonizacji wspomnianej wcześniej drobnej szlachty zagrodowej. Wiele wsi ma dwuczłonowe nazwy, związane z podziałami rodzinnymi ziem przynależnych poszczególnym rodom i tworzeniem przysiółków. Duże

znaczenie dla rozwoju osadniczego wschodniego Mazowsza miała rzeka Narew, nad którą ulokowany był gród Łomża, skąd rozchodziły się ważne drogi handlowe do Prus, Grodna, Wilna, Ostrołki, Pułtuska i Czerska. Miejscowości w gminie oddzielone były od traktów kompleksami lasów. Istotne znaczenie dla gminy miał historyczny trakt z Czerska i Warszawy przez Tykocin na Litwę, w pobliżu którego znajdowały się Kołaki. Gmina Kołaki Kościelne znajduje się na obszarze, który szczególnie odczuł skutki toczących się na jego terenie wojen. Z zabytków, które przetrzymały kolejne zawieruchy wojenne, w obrębie gminy brak jest znaczących, zabytkowych zespołów przestrzennych. Cechy historycznych nawarstwień posiadają układy przestrzenne poszczególnych miejscowości, zwłaszcza tych, których rozwój i przekształcenia przestrzenne postępowały w sposób ewolucyjny. Relikty historycznego rozplanowania posiadają zwłaszcza: Gunie – Ostrów, Czachy - Kołaki oraz Gosie Małe.

Obiekty zabytkowe Gminy Kołaki Kościelne wpisane do rejestru zabytków:

- Zespół Kościoła Parafialnego pw. Wniebowzięcia NMP w Kołakach Kościelnych, 2 poł. XIX
- Cmentarz rzymskokatolicki 1909-11 [część przy kaplicy] w Kołakach Kościelnych
- Cmentarz żydowski z II wojny światowej, 1941 w Gosiach Dużych

Na terenie gminy występują również stanowiska archeologiczne. Reprezentują one szeroki przekrój chronologiczny: od epoki kamienia po okres nowożytny. Koncentrują się one

w obrębie miejscowości: Podłatki Duże, Podłatki Małe, Ćwikły – Krajewo oraz Ćwikły – Rupie.

Pod względem lesistości Gmina Kołaki Kościelne należy do obszarów słabo zalesionych. Największy zalesiony obszar znajduje się w jej północnej części, usytuowany pomiędzy drogami: powiatową Kołaki Kościelne – Czarnowo – Undy i drogą krajową S – 8. Teren ten nosi nazwę „Łętowina” i charakteryzuje się występowaniem wysokopiennej roślinności iglastej i liściastej. Dominującymi gatunkami są sosna oraz olcha. Niewielkie skupiska lasów mieszanych występują również przy granicy gminy z Gminą Zambrów, powyżej wsi Szczodrzychy oraz po obydwu stronach drogi gminnej łączącej wsie Wróble - Arciszewo i Czarnowo – Dąb, gdzie rośnie las liściasty. Ponadto niewielkie zadrzewienia występują dość licznie wzdłuż pozostałych dróg gminnych i dojazdowych do pól. Lasy pełnią przede wszystkim funkcję glebochronną, a dodatkowo stanowią ostoję dla drobnej zwierzyny i ptactwa oraz wzbogacają walory środowiska przyrodniczego i krajobrazu gminy.

W dolinach rzecznych oraz w sąsiedztwie innych cieków wodnych występuje roślinność łąkowa i bagienna. Podmokłe łąki występują w sąsiedztwie drogi łączącej wieś Kołaki Kościelne z wsią Łętowo – Dąb oraz wzdłuż rzeki Dąb.

Sieć dróg powiatowych na terenie gminy Kołaki Kościelne spełnia bardzo ważne role regionalne i subregionalne wzmocnione faktem braku dróg wojewódzkich. Podział obszaru gminy przebiegiem drogi krajowej i linii kolejowej powoduje izolację

GMINA KOŁAKI KOŚCIELNE

przestrzenną części sołectw od miejscowości gminnej. Trzy z miejscowości: Gosie Duże, Cholewy – Kołomyja i Wiśniówek – Wertyce oddzielone są od miejscowości gminnej drogą krajową i linią kolejową.

Gmina nie posiada chronionych obiektów przyrodniczych. Mimo to na jej terenie występują użytki ekologiczne stanowiące ważny i nierozłączny element krajobrazu przyrodniczego obszaru gminy. Ponadto gmina leży w bardzo bliskiej odległości od Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego

Doliny Narwi należący do Obszaru Specjalnej Ochrony Dolina Dolnej Narwi. Również dolina rzeki Dąb stanowi nie tylko element lokalnego ekosystemu przyrodniczego, ale również należy do zlewni rzeki Narew, która przepływa przez teren Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi. Wymusza to działania mające na celu szczególne dbanie o stan środowiska naturalnego.

Siedziba gminy znajduje się w miejscowości Kołaki Kościelne. Tu też zlokalizowane są też wszystkie

instytucje świadczące usługi z zakresu usług podstawowych w zakresie szkolnictwa podstawowego, ochrony zdrowia, kultury, sportu, administracji, obsługi finansowej, ubezpieczeń i innych, z których korzystają wszyscy mieszkańcy gminy.

Upowszechnianiem kultury na terenie gminy zajmują się: Biblioteka Publiczna w Kołakach Kościelnych i świetlice wiejskie. We wsiach Podatki Duże, Krusze – Łubnice, Wróble Arciszewo funkcjonują świetlice wiejskie utrzymywane z budżetu gminy.

GMINA RUTKI

Powierzchnia: 200 km², liczba mieszkańców: 6154, powierzchnia lasów: 3533 ha, liczba wsi, osad, kolonii: 46

Historia

Do najciekawszych śladów przeszłości na terenie gminy zaliczyć należy stanowisko archeologiczne położone w okolicach miejscowości Grądy Woniecko. Otoczona zakolem Narwi i rozległymi bagnami piaszczysta wydma już w neolicie stała się dogodnym miejscem na okresowe siedziby prehistorycznych łowców. Bardzo liczne odłupki, wióry i krzemienne rdzenie świadczą o istniejącej tu pracowni narzędzi z krzemienia. We wczesnym średniowieczu (X-XIII wieku) przez tereny dzisiejszej gminy przebiegał ważny szlak handlowy, łączący Mazowsze z plemionami Bałtyjskimi na północy i księstwami ruskimi na wschodzie. Po wyniszczeniu pierwotnego osadnictwa w wyniku licznych najazdów Jaćwingów, Prusów i Litwinów, ponowna kolonizacja nastąpiła w XV wieku. Na ten okres należy datować lokalizację miejscowości Rutki Kossaki. Rutki Kossaki wieś, która pierwotnie nosiła nazwę Kurowstok, a następnie Rutki Kurowstok. Nazwa Rutki została przeniesiona przez założycieli wsi Świętosława i Bronisza z Rutkowa, którzy w 1418 roku otrzymali nadanie 20 włók ziemi nad rzeką Kurowstokiem od księcia Janusza I. W Rutkach mieszkali Rutkowscy, drobna szlachta do XVI wieku, potem Rutki zostały wykupione przez Mężeniskich. Kolejnymi właścicielami Rutek stali się Opaccy. Stanisław Opacki był chorążym wiskim. W 1760 roku uzyskał on dla Rutek od Augusta III prawa miejskie.

Mieszkańcy gminy utrzymują się głównie z rolnictwa. Podstawą gospodarki rolnej, podobnie jak w całym regionie jest produkcja mleka, hodowla bydła i trzody. Rozwija się drobny handel i usługi.

Stan dróg gminy Rutki jest zadowalający, dobrze rozwinięta jest sieć telefoniczna. Teren całej gminy jest objęty siecią wodociągową, której łączna długość na koniec 2009 r. wyniosła 122,5 km, a sieci kanalizacyjnej 15,9 km. Na terenie gminy Rutki istnieją dwie biologiczno-mechaniczne oczyszczalnie ścieków zlokalizowane w Grądach Woniecko i Mężeninie.

Gmina Rutki jest otwarta na szeroką współpracę ze wszystkimi inwestorami, którzy zechcą podjąć działalność w tym rejonie. Rada i Wójt Gminy wyrażają gotowość nawiązania kontaktów i wymiany doświadczeń z partnerami krajowymi i zagranicznymi w przekonaniu że taka działalność będzie korzystna dla obu stron, pozwoli także na lepsze poznanie nowych osiągnięć i problemów, skorzystania z rad i doświadczenia.

Do zabytków przeszłości należy znajdujący się we wsi Rutki Kossaki interesujący architektonicznie kościół parafialny ufundowany w 1560 roku przez Marcina Mężenińskiego, kasztelana wiskiego. Kościół pierwotnie gotycki, murowany, trójnawowy, bazylikowy był przebudowywany wielokrotnie w XVIII i XIX wieku. Przed fasadą kościoła w ogrodzenie wkomponowana jest oryginalna, neogotycka, potrójna brama – dzwonnica z trzema zabytkowymi dzwonami. We wsi znajdują się zabytkowe, drewniane i murowane domy pochodzące

z przełomu XIX i XX wieku. Zachowały się także fragmenty przedwojennej synagogi wmurowane w gruntośnie przebudowany dom.

Czyste powietrze, piękne rozlewiska Narwi oraz dwa torfowiskowe rezerваты przyrody: Bagno Wizna I o ogólnej powierzchni 30 ha i Bagno Wizna II zajmujące powierzchnię 76 ha, są głównymi turystycznymi atutami gminy.

Przez teren gminy wytyczony został szlak rowerowy łączący się ze szlakami rowerowymi w gminie Wizna, Zawady i Piątnica, zapewniając połączenie tras turystycznych z położonym w najbliższym sąsiedztwie Biebrzańskim Parkiem Narodowym i Łomżyńskimi Parkiem Krajobrazowym Doliny Narwi.

Gmina Rutki leży w sąsiedztwie cennego obiektu przyrodniczego, jakim jest unikatowy na skalę europejską Biebrzański Park Narodowy stanowi jedyny w tej części kontynentu naturalny obszar bagienny. Tak duży i unikatowy naturalny kompleks torfowisk położony nad malowniczo meandrującą rzeką posiada nadzwyczajne walory krajobrazowe, inspirujące nie tylko artystów, fotografików, malarzy, ale również spragnionych wrażeń turystów. Stanowi on ostoję wielu rzadkich gatunków fauny i flory. Od wieków zamieszkują tu wydry, borsuki, lisy, jenoty, wilki, łasice, gronostaje. Bagna Biebrzańskie to przede wszystkim jednak królestwo ptaków - żyje ich tu przeszło 200 gatunków. Otulina Parku obejmuje niewielką część terenu gminy Rutki.

GMINA SZUMOWO

Powierzchnia: 141 km², liczba wsi, osad, kolonii: 20, powierzchnia lasów: 3429 ha, liczba mieszkańców: 5276.

Obszar Gminy Szumowo jest naznaczony toczącymi się tu walkami podczas powstania listopadowego, styczniowego oraz drugiej wojny światowej. Na cmentarzu w Szumowie znajduje się pomnik żołnierzy, którzy polegli w 1920 i 1939 roku – uroczyste odsłonięcie zrekonstruowanego pomnika nastąpiło w sierpniu 1998 roku. Przed plebanią w Szumowie umieszczono tablice upamiętniające śmierć księży zastrzelonych przez gestapo, a w okolicznym lesie znajduje się Miejsce Pamięci Narodowej – pomnik poświęcony pamięci zbiorowego mord dokonanego przez hitlerowców na ludności żydowskiej. W Łętownicy wystawiono pomnik żołnierzom, którzy zginęli w 1939 roku (uroczyste odsłonięcie pomnika odbyło się w 2003 roku), a w Srebrnej tym, którzy polegli w walce o wyzwolenie społeczne i narodowe.

Gmina typowo rolnicza. W rodzinnych gospodarstwach rolnych dominuje uprawa zbóż oraz hodowla trzody chlewnej i bydła mleczno-opasowego. Funkcję uzupełniającą stanowią usługi i leśnictwo wykorzystujące zasoby kompleksu leśnego Czerwony Bór. W gminie nie ma dużych zakładów przemysłowych, jednak ostatnio, dzięki rozbudowie bazy przemysłu drzewnego i mineralnego, zwiększa się rola przemysłu w gminnej gospodarce. Pracują tu trzy tartaki, duży zakład wyrobu trumien, a na bazie udokumentowanych złóż piaskowo-żwirowych obok wsi Radwany, Zaręby Jartuzy i Szumowo powstały dwie firmy wydobywcze i prze-

twórcze. W wyrobiskach poeksploatacyjnych istnieją zbiorniki wodne. Wokół nich można budować bazę turystyczno-wypoczynkową.

Inwestycjom zarówno w rolnictwie jak i w gospodarce sprzyja położenie gminy, przez którą przebiega droga krajowa Nr 8 Warszawa – Białystok – granica Polski. Bardzo dobrze rozwinięta jest sieć telefoniczna. W ostatnich latach nastąpiła rozbudowa systemu wodociągów. W oparciu o magistralę gazowniczą Białystok – Warszawa planuje się gazyfikację terenu gminy. Sieć kanalizacyjna w gminie Szumowo nie istnieje. Ścieki wywożone są do oczyszczalni ścieków w Zambrowie, a odpady stałe na nowoczesne wysypisko na terenie gminy Zambrow.

Położenie i charakter gminy sprzyja dalszemu rozwojowi przemysłu rolno-spożywczego, drzewnego, mineralnego oraz inwestowaniu w bazę turystyczno-wypoczynkową. Gmina oferuje inwestorom do sprzedaży lub wdzierżawienia nieruchomości przeznaczone pod działalność administracyjno-handlowo-usługową w Szumowie oraz w innych miejscowościach.

Na terenie gminy znajduje się 6 szkół podstawowych i jedno gimnazjum. W ostatnim czasie zbudowano nowoczesną salę gimnastyczną w Szumowie, która służy całej społeczności gminy.

Malownicze obszary leśne i nie skażone przemysłem środowisko stwarzają znakomite warunki dla rozwoju turystyki i rekreacji. Zabytków przeszłości warto zobaczyć:

- kościół klasycystyczny w Szu-

mowie z 1867 roku, jednonawowy, orientowany, neobarokowy z boczną barokową wieżą i prostym, kwadratowym portykiem,

- w miejscowości Paproć Duża werną rekonstrukcję kościoła ewangelickiego, w którym ślubował Marszałek Piłsudski,

- drewniana synagoga, pochodząca z około 1933 r. Przeniesiona w 1946 r. ze Śniadowa. Jest dziełem Jana Wojsa, cieśli ze wsi Duchny Młode.

GMINA ZAMBRÓW

Powierzchnia: 298,98 km², liczba wsi, osad, kolonii: 72, powierzchnia lasów: 10 568 ha, liczba mieszkańców: 8 790.

Gmina o typowo rolniczym charakterze. W rolnictwie zatrudnionych jest około 70% czynnych zawodowo mieszkańców.

Gmina Zambrów jest stosunkowo młodą jednostką administracyjną, utworzoną w 1991 roku po rozdzieleniu miasta i gminy Zambrów. W ciągu 12 lat samodzielnego funkcjonowania władze gminy próbowały przede wszystkim nadrobić zaniedbania w rozwoju infrastruktury.

Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg, a ich stan z roku na rok ulega znaczącej poprawie. W ostatnich latach budowa dróg, w tym zwłaszcza dróg o nawierzchni bitumicznej, była zadaniem priorytetowym dla władz gminy. Gmina buduje nawierzchnie nie tylko na drogach gminnych, ale też na drogach powiatowych.

W 1997 roku wybudowano kanalizację w miejscowości Nagórki Jabłoni. Dało to początek procesowi rozwiązywania problemu ścieków na terenie gminnych wsi. Na potrzeby gminy opracowano program ekologiczny. Samorząd sfinansował wymianę instalacji centralnego ogrzewania z konwencjonalnej węglowej na proekologiczną olejową w 13 budynkach szkolnych. Wszystkie miejscowości posiadają oświetlenie uliczne. W 1999 r. na terenie gminy modelowo rozwiązano problem wywozu nieczystości stałych z gospodarstw. Gospodarstwa te zostały zaopatrzone w pojemniki do składowania odpadów, a ich właściciele podpisali stosowne umowy na wywóz tych odpadów z przedsiębiorstwem komunalnym.

Rolnictwo jest podstawą gospodarki. W hodowli zdecydowanie dominuje chów bydła mlecznego, choć wciąż dużą popularnością wśród hodowców cieszy się trzoda chlewna. Zambrowscy rolnicy są głównymi dostawcami mleka Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Zambrowie.

Na terenie gminy działają 3 biblioteki publiczno-szkolne, w których szczególnie młodzież wypożycza książki, a dorośli korzystają z aktualnej prasy. Kulturalną wizytówkę gminy stanowi, działający od 1985 roku, zespół ludowy „Laskowianki”, który z powodzeniem kultywuje miejscowe tradycje. Zespół otrzymał szereg nagród i wyróżnień na przeglądach ogólnopolskich i wojewódzkich. Przy dużym wsparciu władz samorządowych działa, biorąc udział w rozgrywkach piłkarskich klasy okręgowej, Gminny Klub Sportowy „Iskra” Poryte Jabłoni. W gminie funkcjonuje ośrodek zdrowia w Przeździecku Mroczkach.

Na terenie gminy znajduje się 7 placówek szkolnych, w których są także zlokalizowane oddziały przedszkolne. Do gminnych szkół uczęszcza ok. 500 dzieci. Ze względu na specyficzne położenie gminy gimnazjum gminne zlokalizowano w Zambrowie, gdzie wspólnie z liceum ogólnokształcącym weszło ono w skład Zespołu Szkół Ogólnokształcących. Organem prowadzącym na mocy porozumienia stał się powiat.

Do atrakcji turystycznych gminy Zambrów można zaliczyć:

- ścieżkę edukacyjną w rezerwacie „Grabówka”,
- grodzisko średniowieczne w Porytem Jabłoni,

- zabytkowy młyn w miejscowości Śledzie,
- drewniany kościół w Tabędzu,
- zabytkowy dworek w Wądołkach Borowych,
- rezerwat „Dębowe Góry” w lesie k. Giełczyna.

Gmina Zambrów oferuje inwestorom indywidualnym, a także osobom prawnym, sprzedaż atrakcyjnych działek budowlanych - usługowych, położonych w bliskiej odległości od miasta Zambrowa, szereg działek przeznaczonych pod budownictwo jednorodzinne, jak i do użytkowania rolniczego.

Rezerwat przyrody "Grabówka"

Rezerwat przyrody "Grabówka" położony jest w północno-zachodniej części Wysoczyzny Wysokomazowieckiej, w makroregionie Niziny Północno-Podlaskiej. Według danych "Lustracji Dóbr Królewskich Województwa Podlaskiego" z roku 1570 i 1576, lasy łomżyńskie, z wyjątkiem uroczyska Tarnowo, stanowiły dobra królewskie. Lasy obecnego obrębu Zambrów, na terenie których leży rezerwat, wchodziły w skład Puszczy Czerwonej otaczającej wówczas Zambrów od południa, wschodu i zachodu.

12 listopada 1996 roku rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa utworzono rezerwat przyrody pod nazwą "Grabówka". Jest to obszar lasu w środkowej części uroczyska Grabówka-Wierzbowo, o powierzchni 60 ha, leżący ok. 4 km w kierunku wschodnim od miasta Zambrowa na południe od drogi Zambrów-Wierzbowo.

Ścieżka Przyrodnicza przy rezerwacie "Grabówka", na którą zapraszamy wszystkich amatorów aktywnego wypoczynku na łonie natury biegnie po zachodniej ścianie rezerwatu drogą oddzielającą obszar chroniony od pozostałego lasu.

Rezerwat "Dębowe Góry"

Rezerwat o powierzchni 99,56 ha, usytuowany na północnych obrzeżach Czerwonego Boru, którego celem jest ochrona rzadko występującego zespołu świetlistej dąbrowy.

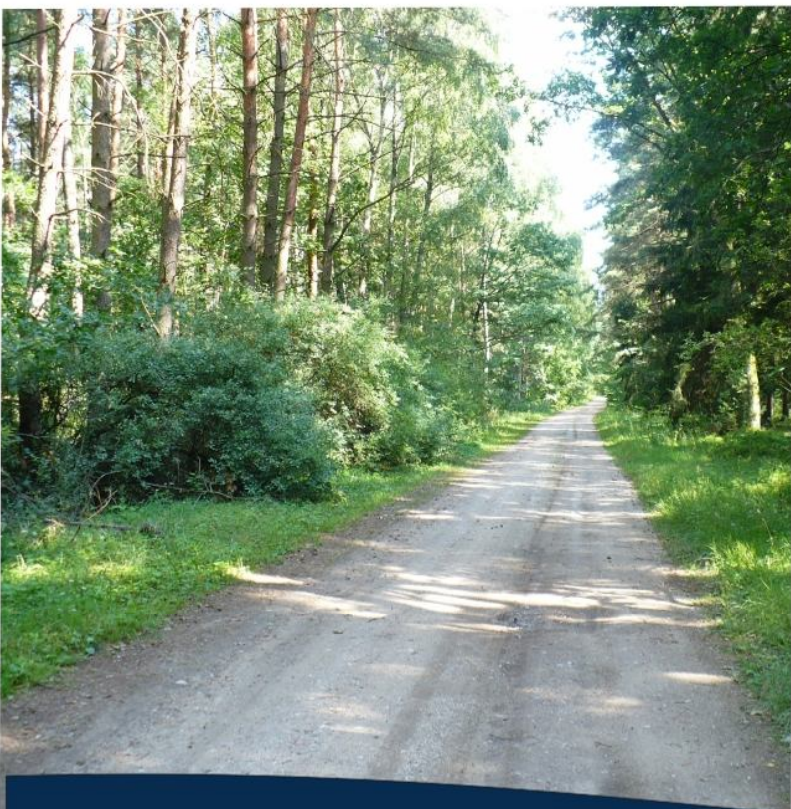
Teren rezerwatu odznacza się bardzo urozmaiconą rzeźbą. Różnice wysokości wynoszą 35 m., od 140 m w części północnej do 175 m n.p.m. w części południowej. Prawie całą powierzchnię zajmuje drzewostan dębowy złożony z obu dębów: bezszyp-

pułkowego i szypułkowego, (szczególnie cenny jest duży udział dębu bezszypułkowego). Drzewostan jest stosunkowo młody, około 45 letni, częściowo odroślowy, a więc naturalnego pochodzenia, co zdecydowanie podnosi jego wartość przyrodniczą. Duże powierzchnie zajmują zbiorowiska świetlistej dąbrowy, w skład którego wchodzi liczne rzadkie gatunki roślin takie jak: gorysz silny, miodunka wąskolistna, pięciornik biały, dziurawiec skąpolistny, koniczyna długokłosa, miodownik melisowaty, oman wierzbolistny, a także podlegające ochronie gatunkowej: lilia złotogłów, śnieżnik leśny, naparstnica zwyczajna, orlik pospolity. Zespół świetlistej dąbrowy jest wykształcony bardzo typowo, natomiast bardzo rzadko występuje w innych rezer-

watach, zarówno w północno - wschodniej Polsce, jak i pozostałych rejonach kraju.

Dużą powierzchnię zajmuje bór mieszany sosnowo-dębowy, drzewostan dość młody złożony z sosny i dębu naturalnego pochodzenia. W warstwie krzewów występują: leszczyna, jarzębina i kruszyna, natomiast w runie leśnym gatunkiem dominującym jest borówka czarna.

Bogactwo florystyczne, obecność wielu rzadkich gatunków podlegających ochronie prawnej oraz występowanie dąbrowy rzadko spotykanej w szacie roślinnej Polski powoduje, że rezerwat ten, pomimo młodego drzewostanu przedstawia dużą wartość naukową i będzie odgrywać ważną rolę w ochronie rzadkich składników flory i fauny.

MIASTO ZAMBRÓW

Powierzchnia: 19,1 km², liczba mieszkańców: 23 400.

Zambrów jest położony nad rzeką Jabłonką, na pograniczu Mazowsza i Podlasia. Mieszkańcy miasta są głównie zatrudnieni w sferze produkcji niematerialnej i w przemyśle, a przedsięwzięcia o charakterze ekologicznym podniosły atrakcyjność miasta z punktu widzenia inwestorów.

Na terenie miasta funkcjonuje ok 2300 podmiotów gospodarczych. Na terenie Zambrowa funkcjonuje wiele firm, które liczą się w skali kraju: przetwórstwo rolno-spożywcze (Zakład Produkcji Mleczarskiej Mlekoop, Zakłady Mięsne Netter, Przetwórnia Owoców i Warzyw "Provittius"), mechanika precyzyjna, przemysł drzewny i budownictwo. Działalność dużych zakładów przemysłowych ma ogromne znaczenie społeczno-ekonomiczne dla miasta.

Dzięki swemu atrakcyjnemu położeniu, jak też rozbudowanej infrastrukturze, Zambrów stanowi interesujące miejsce do inwestowania i rozwijania działalności gospodarczej. Miasto oferuje tereny przemysłowe, położone przy głównych ulicach układu komunikacyjnego miasta możliwe do zagospodarowania na bardzo dogodnych warunkach.

Nazwa miasta pochodzi od staropolskiego rzeczownika "zqbr" i oznacza "miejsce pobytu żubrów". Pierwsze wzmianki o Zambrowie, jako wsi książęcej, pochodzą z 1403 r. Zambrów jako początkowo własność książąt mazowieckich prawa miejskie chełmińskie otrzymał ok 1430 r. Po przyłączeniu Mazowsza do Korony stał się miastem królewskim. W wyniku ukształtowania nowej struktury

administracyjnej północno-wschodniego Mazowsza, został siedzibą władz powiatowych i był nią do 1795 r. Rozkwit miasta nastąpił na przełomie XV i XVI w. Kiedy w 1538 r. król Zygmunt Stary potwierdził prawa miejskie, Zambrów stanowił lokalne centrum handlu i rzemiosła.

Najazd szwedzki w XVII w i wojny na początku XVIII w. przyniosły znaczne zniszczenia. 2 marca 1656 r. w Zambrowie wydano manifest, w którym żołnierze dywizji Aleksandra Koniecpolskiego oświadczyli, że porzucili służbę u króla szwedzkiego Karola X Gustawa na wieść o oblężeniu Jasnej Góry i wracają na służbę Jana Kazimierza. W połowie XIX w., dzięki budowie przez Zambrów drogi Warszawa - Białystok, a następnie Łomża - Czyżew, nastąpiło ożywienie i rozwój miasta. Podczas powstania listopadowego i styczniowego w okolicy miały miejsce walki z wojskami rosyjskimi. W wyniku represji władz carskich w 1870 r. Zambrów utracił prawa miejskie. W latach 1885-1894 Rosjanie wybudowali na terenie miasta kompleks koszar, w których stacjonowały dwa pułki piechoty. W tym czasie powstało też kilka zakładów przemysłowych.

Podczas I wojny światowej na terenie północnego Mazowsza miały miejsce działania wojenne, które spowodowały spore zniszczenia. W 1917 r. w zambrowskich koszarach stacjonował 1 Pułk Piechoty Legionów, pod dowództwem płk. Edwarda Rydza Śmigłego. Odzyskanie niepodległości przyniosło stabilizację i rozwój tak całego regionu, jak i Zambrowa. W 1919 r. Zambrów odzyskał prawa miejskie. W latach międzywojennych

życie miasta nadal było związane z wojskiem - stacjonował tu 71 Pułk Piechoty i istniała znana szkoła podchorążych rezerwy.

W 1939 r. miasto było zamieszkane przez około 7500 osób, z czego mniej więcej połowę stanowiła ludność żydowska. W dniach 10-13 września 1939 r. w rejonie Zambrowa 18 Dywizja Piechoty, dowodzona przez płk. Stefana Koseckiego toczyła walki z XIX Korpusem Pancernym gen. Guderiana. Przytłaczająca przewaga wroga przyczyniła się do kapitulacji dywizji, wymordowano dwustu wziętych do niewoli polskich żołnierzy. 13 września Niemcy zgromadzili ok. 4000 polskich żołnierzy, pilnowanych przez jednostki Wehrmachtu. W czterech rogach placu, oświetlanego w nocy przez reflektory, ustawiono karabiny maszynowe. Poza placem znajdowały się konie z rozbitych polskich oddziałów. W nocy z 13 na 14 września Niemcy zakomunikowali polskim jeńcom iż każdy kto w nocy wstanie ze swego miejsca, zostanie natychmiast zastrzelony. Nieoczekiwanie w godzinach nocnych na plac wpadły przestraszone konie, w reakcji na to polscy żołnierze podrywali się z miejsc aby uniknąć strącania i śmierci. Załoga niemiecka natychmiast otworzyła ogień, ostrzał trwał ok. 10 minut. Rano 14 września okazało się iż zginęło w ten sposób 200 żołnierzy polskich, a dalszych 100 zostało rannych. Świadkowie, ocaleli z masakry, twierdzili iż konie zostały celowo przestraszone m.in. oślepiającym światłem z reflektorów i wpadły na plac w panice, a cały mord został w ten sposób celowo zaplanowany i zorganizowany przez Niemców.

MIASTO ZAMBRÓW

Na mocy traktatu Ribbentrop-Mołotow Zambrów znalazł się pod okupacją radziecką, we włączonym do Białorusi obwodzie białostockim. Nastąpiły masowe deportacje Polaków w głąb Rosji. W latach 1941-1944 Zambrów był pod okupacją niemiecką. Na terenie miasta istniało getto dla Żydów oraz obozy dla jeńców wojennych i robotników przymusowych. Po likwidacji getta w styczniu 1943 r. roku jego mieszkańcy zostali wysłani do obozu zagłady w Treblince. Zambrów został wyzwolony przez oddziały radzieckie II Frontu Białoruskiego.

W 1946 r. Zambrów liczył 4130 mieszkańców, a zniszczenia wojenne szacowano na około 43%. Szybko zaczęto odbudowę miasta. W 1954 r. uruchomiono zakłady przemysłu bawełnianego, zatrudniające przeszło 3000 osób. Była to jedna z większych inwestycji na terenie słabo uprzemysłowionej Białostocczyzny.

W 1955 r. Zambrów ponownie został siedzibą powiatu i był nim do 1975 r. W tym okresie nastąpił szybki rozwój miasta. Powstało wiele zakładów przemysłowych, rozwinęło się przetwórstwo rolno-spożywcze i baza usługowa. Rok 1991 przyniósł podział miasta i gminy na dwie odrębne jednostki administracyjne: miasto Zambrów i gminę Zambrów. Miasto spełnia rolę centrum administracyjnego, handlowego, gospodarczego i usługowego dla okolicznych gmin. Od 1 stycznia 1999 r. Zambrów po raz kolejny stał się siedzibą powiatu.

Na terenie miasta znajdują się następujące zabytki:

- Kościół pod wezwaniem Trójcy Świętej zbudowany w latach 1874-79 według projektu warszawskiego architekta Bolesława Mukłanowicza. Zbudowany w stylu neoromańskim na planie krzyża łacińskiego, trójnawowy, bazylikowy z transeptem, dwunawową fasadą i jednoprzęstowym

prezbiterium, zamkniętym pięcioboczną absydą.

- Kapliczka, zbudowana w połowie XIX wieku.

- Cmentarz, założony w 1795 roku.

- Kaplica cmentarna, wzniesiona w 1795 roku.

- Kaplica grobowa Wołczyńskich, właścicieli Porytego Jabłoni z około 1870 roku.

- Grób powstańców 1863-64, znajdujący się na cmentarzu. Na białej płycie wyryte są nazwiska poległych. Obok tego grobu usytuowany jest zbiorowy grób żołnierzy poległych podczas II wojny światowej.

- Pomnik nagrobny, wystawiony ofiarom zbrodni hitlerowskich, dokonanych w kwietniu 1943 roku, wybudowany ze składek uzbieranych przez rodziny pomordowanych około 1948 roku. W 1993 roku wmurowano tablicę, upamiętniającą 50-tą rocznicę powstania Armii Krajowej.

MIASTO ZAMBRÓW

WICEMISTRZOWIE PODLASKIEJ AGROLIGI

We wtorek 7 lipca 2009 r. w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim odbył się finał Podlaskiej Agroligi, którego organizatorem jest Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie. Nasz powiat w kategorii firm reprezentowali Wojciech i Krystyna Jastrzębscy PHU „Zorza”, zdobywając tytuł pierwszego wicemistrza. Oceniano jakość wytwarzanych produktów, wykorzy-

stanie środków unijnych, estetykę gospodarstw i firm, przestrzeganie przepisów BHP, brano też pod uwagę ilość zatrudnianych pracowników. Wszyscy kandydaci reprezentowali bardzo wysoki poziom. Nagrody dla zwycięzców z naszego regionu wręczali: Wojewoda Podlaski Maciej Żywno, dyrektor PODR w Szepietowie Marek

Skarżyński, dyrektor ARiMR w Łomży Walenty Korycki, Wicestarosta Powiatu Zambrowskiego Stanisław Krajewski, Wójt Gminy Zambrów Kazimierz Dmochowski, Burmistrz Miasta Zambrów Kazimierz Dąbrowski. Mistrzowie z naszego województwa wezmą udział w krajowych finałach Agroligi w 2010 r.

OBCHODY DNIA SAMORZĄDOWCA 2009 W PAŁACU PREZYDENCKIM

Prezydent Lech Kaczyński z okazji obchodów święta samorządowców, uhonorował odznaczeniami państwowymi najbardziej zasłużonych dla rozwoju lokalnego. Uroczystość odbyła się w ogrodach Pałacu prezydenckiego. Prezydent zaznaczył, że odbudowany 19 lat temu samorząd, to instytucja, której istnienie jest standardem związanym z ustrojem demokratycznym. Wyraził jednocześnie nadzieję, że tak jak samorząd lokalny dojrzał, tak samo dojrzeje nasza ogólnokrajowa demokracja.

Jednocześnie Lech Kaczyński podkreślił, że logiką demokracji jest że choć bywają samorządy znakomite są i te, które funkcjonują gorzej. A podstawą weryfikacji elit rządzących jest dobrze funkcjonująca opinia publiczna. Tam gdzie ona działa nie ma potrzeby ograniczania kadencyjności wybieralnych organów samorządu lokalnego. Podczas uroczystości prezydent wyróżnił ponad dwudziestu samorządowców. Starosta Zambrowski Stanisław Rykaczewski otrzymał złoty krzyż zastugi.

Obchody Dnia Samorządowca 2009 – Pałac Prezydencki

OBCHODY 10 ROCZNICY ISTNIENIA POWIATU ZAMBROWSKIEGO

18 września 2009 r. odbyły się uroczyste obchody 10 rocznicy powstania Powiatu Zambrowskiego. Uroczystości rozpoczęły się w kościele pw. Trójcy Przenajświętszej Msza Św. koncelebrowaną przez Bp. Stanisława Stefankę, który w tym roku obchodzi złoty jubileusz – 50 rocznice święceń kapłańskich. Bp. Stanisław Stefane, Wicemarszałek Sejmu RP Krzysztof Putra, Poseł na Sejm RP Jarosław Zieliński, Poseł na Sejm Jacek Bogucki, Poseł na Sejm Józef Klim, Wicewojewoda Podlaski Wojciech Dzierzgowski, Starosta Powiatu Zambrowskiego Stanisław Rykaczewski, Przewodniczący Rady Powiatu Zambrowskiego Józef Dąbrowski, ks. dziekan Jerzy Samsel, ks. Marian Olszewski, ks. Zbigniew Choromański, ks. Heliodor Sawicki oraz dyrektor ZSO w Zambrowie Jan Pilch dokonali uroczystego posadzenia dębu upamiętniającego 10-lecie Powiatu Zambrowskiego oraz 50-lecie święceń kapłańskich Bp. Stanisława Stefankę.

Uroczysta XXVII Sesja Rady Powiatu prowadzona przez Przewodniczącego Rady Powiatu Zambrowskiego Józefa Dąbrowskiego odbyła się w hali sportowej przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Zambrowie, w której uczestniczyli posłowie, przedstawiciele władz wojewódzkich oraz samorządowych z terenu Powiatu Zambrowskiego. Na uroczystościach mogliśmy gościć Wicemarszałka Sejmu RP Krzysztofa Putre, Posłów na Sejm RP Jarosława Zielińskiego, Lecha Kołakowskiego, Jacka Boguckiego oraz Józefa Klim, wśród władz województwa podlaskiego gościliśmy Przewodniczącego Sejmiku Mięczyśława Bagińskiego, Wicewojewodę Podlaskiego Wojciecha Dzierzgowskiego, Radnych Sejmiku Województwa Podlaskiego: Wojciecha Borzuchowskiego i Marka Adama Komorowskiego oraz Dyrektora Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży Waldemara Krupiewskiego i proboszczów z terenu powiatu zambrowskiego.

Prezydent RP Lech Kaczyński nie mógł osobiście przybyć na uroczystości poseł Jarosław Zieliński odczytał list prezydenta, w którym dziękował on za zaproszenie oraz gratulował sukcesów i dokonań. Lech Kaczyński podkreślił w swoim liście bardzo ważną pozycję Zambrowa na mapie Polski. Pisał on, iż dramatyczna, tragiczna przeszłość tego miasta łączy się z dumą teraźniejszymi osiągnięciami. Arcybiskup Józef Michalik - Przewodniczącego Episkopatu Polski z powodu licznych obowiązków również nie mógł przybyć na uroczystości w swoim liście dziękował za zaproszenie i życzył dalszych sukcesów władz Powiatu Zambrowskiego. Podczas uroczystości wszystkim zaproszonym gościom zostały wręczone srebrne Dukaty powiatu zambrowskiego, jako pamiątka z okazji 10-lecia. Obchody jubileuszu powiatu zakończyły się pokazami artystycznymi w wykonaniu chóru ZSO oraz orkiestry dętej i grupy mażorettek.

WOJEWÓDZKIE OBCHODY DNI STRAŻAKA W ZAMBROWIE

W niedzielę 24 maja 2009 r. w Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Zambrowie odbyły się Wojewódzkie Obchody Dnia Strażaka. W uroczystościach wzięli udział Wicemarszałkiem Sejmu RP Krzysztof Jakub Putra, poseł Jacek Bogucki, poseł Krzysztof Jurgiel, poseł Kazimierz Gwiazdowski Wicemarszałek Województwa Podlaskiego Bogusław Dębski, Wojewoda Podlaski Maciej Żywno, Wicewojewoda Podlaski Wojciech Dzierżgowski, Członek Zarządu Województwa Podlaskiego Mieczysław Baszko, Jego Ekscelencja Ksiądz Biskup Stanisław Stefanek Ordynariuszowi Diecezji Łomżyńskiej,

Zastępcą Komendanta Głównego PSP st. bryg. Piotr Kwiatkowski, Wiceprezesa Zarządu Głównego Związku OSP RP Zygmunt Tomczonek i Teresa Tiszbierk, Starosta Powiatu Zambrowskiego Stanisław Rykaczewski, Wicestarosta Powiatu Zambrowskiego Stanisław Krajewski, Przewodniczący Rady Powiatu Zambrowskiego Józef Dąbrowski, wójtowie, prezydenci i burmistrzowie miast. Po mszy św. którą koncelebrował w kościele pw. Trójcy Przenajświętszej w Zambrowie, biskup łomżyński Stanisław Stefanek, kordon mundurowych przemaszzerował na plac przed Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożar-

nej w Zambrowie. Podczas obchodów wręczono ponad 200 medali i wyróżnień. 80 strażaków z województwa podlaskiego otrzymało awanse zawodowe. Starosta Zambrowski Stanisław Rykaczewski otrzymał srebrny medal za zasługi dla pożarnictwa, Przewodniczący Rady Powiatu Zambrowskiego Józef Dąbrowski otrzymał brązowy medal. Głównym elementem uroczystości było nadanie sztandarów dla Komendy Powiatowej PSP w Zambrowie i Oddziału Powiatowego Związku OSP RP w Zambrowie. Sztandary zostały zakupione dzięki wsparciu sponsorów oraz lokalnej społeczności.

DUKAT POWIATU ZAMBROWSKIEGO

Rok 2009 jest dziesiątym rokiem funkcjonowania Powiatu Zambrowskiego po ostatniej reformie administracyjnej z 1998 roku, na awersie naszego Dukata widnieje napis upamiętniający tę rocznicę. Powiat Zambrowski rozpoczął swoje funkcjonowanie od stycznia 1999 r., a już 5 stycznia odbyła się uroczysta inauguracyjna Sesja Rady Powiatu Zambrowskiego, poprzedzona Mszą Świętą koncelebrowaną przez Biskupa Ordynariusza Stanisława Stefanka. Pierwszym przewodniczącym Rady Powiatu wybrany został Kazimierz Dmochowski, zaś funkcję starosty powierzono Markowi Adamowi Komorowskiemu. Od początku I kadencji podjęliśmy prace nad ustanowieniem barw i insygniów naszego powiatu. W roku

milenijnym 2000 Rada Powiatu uchwaliła herb i flagę naszego powiatu, które w swoich barwach i symbolice nawiązują do historii ziemi zambrowskiej. Ostatnie dziesięciolecie to wiele wydarzeń o wysokiej randze krajowej, np. dwukrotna wizyta obecnego Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego, to wiele dokonań dzięki którym możemy powiedzieć, że ta dekada została wypełniona pracą wielu ludzi na rzecz wspólnego dobra jakim jest nasz powiat. Na uroczystość związaną z promocją naszej lokalnej monety przybyło wielu gości: poseł na sejm RP Jarosław Zieliński, radny Sejmiku Województwa Podlaskiego Marek Adam Komorowski, proboszczowie parafii Powiatu Zambrow-

skiego, wśród gości obecna była również rodzina arcybiskupa Józefa Michalika. Awers monety przedstawia popiersie Abp Józefa Michalika wokół którego widnieje treść "Historia Magistra Vitae", a u dołu napis Abp Józef Michalik, rewers natomiast przedstawia herb powiatu wokół którego na obrzeżach umieszczona jest treść Honorowany od 1 sierpnia 2009 r. do 31 października 2009, 10-lecie Powiatu Zambrowskiego, Kołaki Kościelne, Rutki, Szumowo, Zambrów. Producentem Dukata jest Mennica Polska S.A. Dukaty w okresie obowiązywania pełniły funkcję zbliżoną do bonu towarowego, które można zatrzymać na pamiątkę lub wymienić na towary lub usługi o wartości nominalnej.

OBCHODY POWIATOWEGO DNIA EDUKACJI NARODOWEJ

W poniedziałek 12 października 2009 r. o godz. 17⁰⁰ w hali sportowej przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Zambrowie odbyła się uroczystość z okazji Dnia Edukacji Narodowej. Nauczycieli, przedstawicieli władz województwa oraz przybyłych posłów przywitał dyrektor ZSO w Zambrowie Jan Pilch oraz Starosta Powiatu Zambrowskiego Stanisław Rykaczewski. Wśród gości byli między innymi: Biskup Tadeusz Bronakowski, Poseł na Sejm RP Pan Jarosław Zieliński, Poseł na Sejm RP Pan Lech Kołakowski, Ksiądz Dziekan Jerzy Samsel, Pan Kazimierz Dmochowski Wójt Gminy Zambrow, Pan Marek Adam Komorowski radny sejmiku wojewódzkiego, Pan Wojciech Borzuchowski radny sejmiku wojewódzkiego, Dyrektor Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej Pan Waldemar Kurpiewski, Wicerektor Seminarium

Duchownego w Łomży ks. Andrzej Choromański, proboszczowie parafii powiatu zambrowskiego, radni powiatu zambrowskiego na czele z przewodniczącym Panem Józefem Dąbrowskim oraz młodzież szkolna ze Zespołu Szkół Nr 1 w Zambrowie, Zespołu Szkół Ogólnokształcących, Zespołu Szkół Agropredsiębiorczości i przedstawiciele Rady Rodziców. Starosta Zambrowski Stanisław Rykaczewski wraz z Księdzem Biskupem Tadeuszem Bronakowskim zaproszonymi Posłami na Sejm RP Panem Jarosławem Zielińskim i Lechem Kołakowskim wręczyli nagrody dla dyrektora ZSO w Zambrowie Pana Jana Pilcha, dyrektora ZS nr 1 Pani Maryny Łotysz, dyrektora ZSA w Zambrowie Pana Jana Zakrzewskiego, dyrektora SOSW w Długoborzu Pana Jana Grzyba, dyrektora ZPOW w Zambrowie Pani Jadwidze

Paździor oraz dyrektor Bursy Szkolnej nr 1 w Zambrowie Pani Iwonie Romanek. Poza nagrodami dla dyrektorów placówek oświatowych duża grupa nauczycieli otrzymała wyróżnienia od starosty i przewodniczącego rady powiatu za przygotowanie uczniów do matury, olimpiad i konkursów przedmiotowych oraz osiągnięć pedagogicznych. W dowód uznania za pracę wszyscy nauczyciele otrzymali od zarządu powiatu zambrowskiego wydany w tym roku książkę Powiat Zambrowski „Historia i Współczesność”. Dla wyróżniających się w pracy nauczycieli listy gratulacyjne wręczył również poseł Jarosław Zieliński. Na zakończenie uroczystości wszyscy wysłuchali koncertu przygotowanego przez zespół Cantylena z ZSO w Zambrowie który poprowadził nauczyciel Mieczysław Brysacz.

SZKOŁA KLUCZOWYCH KOMPETENCJI - PROGRAM ROZWIJANIA UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW SZKÓŁ POLSKI WSCHODNIEJ

W piątek 13.02.2009 r. w Sali Senatu Wyższej Szkoły Administracji Publicznej im. Stanisława Staszica w Białymstoku została podpisana umowa dotycząca projektu „Szkoła Kluczowych Kompetencji. Program rozwijania umiejętności uczniów szkół Polski Wschodniej”. Umowa została podpisana pomiędzy Wyższą Szkołą Ekonomii i Innowacji z siedzibą w Lublinie, Wyższą Szkołą Administracji Publicznej w Białymstoku a Starostwem Powiatowym w Zambrowie reprezentowanym przez Starostę Stanisława Rykaczewskiego i Marynę Łotysz, dyrektora Zespołu

Szkół Nr 1 im. Stefana Roweckiego „Grotu” w Zambrowie.

Cel projektu to wyrównanie szans edukacyjnych młodzieży z terenów wiejskich, w szczególności ze szkół o profilu zawodowym oraz policealnych w Polsce Wschodniej, dostosowanie programów nauczania do zmieniających się warunków na rynku pracy w Polsce.

Programy będą wdrażane w dwóch etapach. Pierwszy etap będzie polegał na przeprowadzeniu w czasie zajęć szkolnych testów badających predyspozycje uczniów pod kątem kompe-

tencji kluczowych przez Psychologiczne Centrum Diagnozy i Terapii oraz realizacji zajęć w szkołach w zakresie programów rozwijających kompetencje kluczowe. Elementem uzupełniającym będą lekcje prowadzone przez metodyków rozwijania kompetencji kluczowych. Drugi to wdrażanie programów poza zajęciami które zostanie realizowane poprzez wakacyjne obozy naukowe, koła naukowe, studium kompetentnych liderów umożliwiające branie udziału najzdolniejszych uczniów w zajęciach uczelni. Program realizowany będzie do 31 grudnia 2012 roku

KONCERT AVE MARIA W MUZYCE I POEZJI

W niedzielę 5 lipca 2009 r. w Kościele pw. Ducha Św. w Zambrowie o godz. 12:00 po raz drugi odbył się jeden z wielu koncertów XVI Festiwalu Muzycznego Dni Drozdowo-Łomża. Podczas mszy św. jak i po niej zaproszeni goście oraz licznie przybyli mieszkańcy Zambrowa i okolic mogli wysłuchać koncertu słowno-muzycznego "Ave Maria w muzyce i poezji". Gospodarzami koncertu byli starosta Powiatu Zambrowskiego Stanisław

Rykaczewski, Przewodniczącemu Rady Powiatu Zambrowskiego Józef Dąbrowski oraz ksiądz proboszcz Heliodor Sawicki. Koncert w Zambrowie został sfinansowany ze środków Rady Powiatu Zambrowskiego. Artystami wykonującymi utwory i prowadzącymi byli Jacek Szymański - tenor, Dariusz Wójcik - bas, Andrzej Nannowski - organy. Organizatorem całego festiwalu jest Regionalny Ośrodek Kultury w Łomży we współ-

pracy z samorządami oraz sponсорami. Na koncercie gościliśmy wybitnych i znanych gości: przedstawiciela europarlamentu posła Jacka Kurskiego, posła Jacka Boguckiego, senatora Bohdana Paszkowskiego, posła Jarosława Zielińskiego, Radnego Sejmiku Wojewódzkiego Wojciecha Borzuchowskiego. W poprzednim roku gościliśmy Wicemarszałka Sejmu Krzysztofa Putrę.

OTWARCIE BOISK LEKKOATLETYCZNYCH PRZY ZSO W ZAMBROWIE

4 września 2009 r. w Zespole Szkół Ogólnokształcącym w Zambrowie odbyło się uroczyste przekazanie kompleksu lekkoatletycznego. W uroczystości udział wzięli: Poseł na Sejm RP Jarosław Zieliński, Starosta Zambrowski Stanisław Rykaczewski, Wicestarosta Stanisław Krajewski, Przewodniczący Rady Powiatu Józef Dąbrowski, Przedstawiciel Kuratorium Oświaty Danuta Radwańska, Radni Powiatu Zambrowskiego, proboszczowie zambrowskich parafii, dyrektorzy szkół, nauczyciele i młodzież. Pierwsza część uroczystości odbyła się w nowowytbudowanej hali sportowej oddanej do użytku w lutym 2009 r. Podczas uroczystości Poseł Jarosław Zieliński, Starosta Stanisław Rykaczewski oraz Przewodniczącemu Rady Powiatu Józefowi Dąbrowskiemu wręczono podziękowania od dyrekcji szkoły, nauczycieli, młodzieży i rodziców za zaangażowanie i pomoc jaką włożyli w utworzenie przy ZSO nowoczesnego kompleksu sportowego. Następnie na bieżni lekkoatletycznej za szkołą odbyło się przecięcie wstęgi i poświęcenie kompleksu sportowego przez proboszcza parafii pw. Ducha Św. ks. Heliodora Sawickiego. Po oficjalnej części odbył się symboliczny bieg, w którym wzięła udział społeczność szkoły oraz niektórzy zaproszeni goście. Budowa stadionu lekkoatletycznego z bieżnią, skocznią w wzwyż i dal oraz zagospodarowanie terenu przy boisku kosztowała w sumie 1 mln 241 tys. zł. Baza sportowa, która powstała przy ZSO jest jedną z najnowocześniejszych i najbezpieczniejszych w województwie podlaskim. Bieżnia lekko-

atletyczna o nawierzchni poliuretanowej, skocznia w wzwyż, rzutnia pchnięcia kulą zostały sfinansowane ze środków własnych powiatu nato-

miast budowa boiska o nawierzchni z trawy syntetycznej została możliwa dzięki programowi „Blisko Boisko”.

OTWARCIE DROGI W GMINIE SZUMOWO

W niedzielę 9 sierpnia 2009 r. uroczystie otwarto drogę powiatową Szumowo – Radwany Zaorze – Zaręby Jartuzy – Stryki. Inwestycję została dofinansowana z budżetu państwa z „Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych”. W budowę drogi

zaangażowane był dwa lokalne samorządy: Gmina Szumowo i Powiat Zambrowski, które częściowo sfinansowały inwestycję. Symbolicznego przecięcia wstęgi dokonali Wicewojewoda Podlaski Wojciech Dzierżogowski, Przewodniczący Rady Po-

wiatu Zambrowskiego Józef Dąbrowski, Starosta Zambrowski Stanisław Rykaczewski, Wójt Gminy Szumowo Zdzisław Lutostański. W uroczystości wzięli również udział licznie przybyli mieszkańcy okolicznych miejscowości.

DRUGA POWIATOWA PARAFIADA

W dniu 2 maja 2009 r. w Zespole Szkół Agropredsiębiorczości im. Szkół Podchorążych Rezerwy w Zambrowie odbyła się Druga Powiatowa Parafiada. Organizatorami imprezy byli: Starosta Zambrowski Stanisław Rykaczewski, Przewodniczący Rady Powiatu Zambrowskiego Józef Dąbrowski, ks. Prałat Jerzy Samsel oraz ks. Dawid Rosiński (Parafia Św. Trójcy w Zambrowie). Parafiada zorganizowana została dla dzieci i młodzieży z terenu Powiatu Zambrowskiego. Celem imprezy była integracja dzieci i młodzieży z terenu Powiatu Zambrowskiego a także upowszechnianie poprzez rywalizację sportową ważnych wartości takich jak lojalność, przyjaźń, solidarność. W turniejach i zawodach sportowych wzięło udział ok. 220 dzieci i młodzieży, odbył się także Konkurs Wiedzy Religijnej. W Parafiadzie wzięło udział siedem parafii: Św. Trójcy w Zambrowie, Św. Józefa w Zambrowie, Św. Ducha

w Zambrowie, NMP Częstochowskiej w Szumowie, Św. Anny w Rutkach, Wniebowzięcia NMP w Kołakach Kościelnych, NMP Częstochowskiej w Tabędzu.

Rozgrywki sportowe odbyły się w czterech kategoriach, gdzie wszyscy zawodnicy wykazali ducha walki sportowej. Najwięcej punktów uzyskali kolejno Parafie:

I miejsce – Parafia pw. Św. Trójcy w Zambrowie,

II miejsce – Parafia pw. Wniebowzięcia NMP w Kołakach Kościelnych,

III miejsce – Parafia pw. NMP Częstochowskiej w Szumowie.

Nagrody zwycięzcom wręczali: Poseł Jacek Bogucki, Przewodniczący Rady Powiatu Zambrowskiego Józef Dąbrowski, Starosta Zambrowski – Stanisław Rykaczewski, Dziekan Dekanatu Zambrowskiego Jerzy Samsel, Dyrektor Zespołu Szkół Agropred-

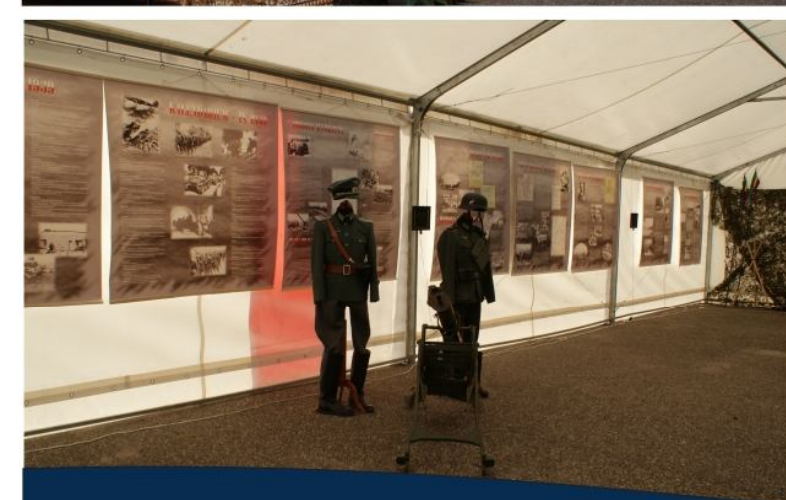
siębiorczości w Zambrowie Jan Zakrzewski.

Drużyna Gimnazjum Miejskiego w Zambrowie w rozgrywkach z gimnazjami gminnymi wywalczyła zwycięstwo w meczu o Puchar Starosty Zambrowskiego Stanisława Rykaczewskiego.

Drużyna z Parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Kołakach Kościelnych otrzymała Puchar Fair Play za sportową postawę i honorową rywalizację.

Podczas parafiad dzieci i młodzież Powiatu Zambrowskiego wesoło i przyjemnie spędzili dzień w atmosferze zabawy a poprzez udział w różnorodnych rozgrywkach sportowych ujawnili nie tylko bogate możliwości fizyczne ale także ogromne zdolności intelektualne i duchowe. Druga Powiatowa Parafiada miała szczególny charakter i niezależnie od osiągniętych rezultatów sportowych wszyscy jej uczestnicy zostali zwycięzcami.

11 września 2009 r. przy Zespole Szkół Agropresiębiorczości w Zambrowie o godz. 11:00 odbyła się uroczysta msza polowa, której przewodniczył ks. bp. Tadeusz Bronakowski oraz powitanie kawalerzystów Stowarzyszenia Klubu Sportowego „BÓR”, OPP z siedzibą w Toporzysku biorących udział w wyprawie „Wrzesniowy Szlak”, upamiętniający 70. rocznicę wybuchu II Wojny Światowej. Wszyscy mieszkańcy Zambrowa mogli odwiedzić obóz i oglądać zbiory

w muzeum polowym. W uroczystościach wzięły udział władze samorządowe powiatu – Starosta Stanisław Rykaczewski, Przewodniczący Rady Powiatu Zambrowskiego Józef Dąbrowski, Wicewojewoda Podlaski Wojciech Dzierżgowski, delegacje z zambrowskich szkół średnich, kombatancki oraz żołnierze z Wojskowej Komendy Uzupełnień w Zambrowie. Po mszy odbył się pokaz musztry konnej, władania szablą, władania lancą zaprezentowali, parada z sza-

blami. Po pokazach przedstawiciele władz powiatu, województwa, szkół złożyli kwiaty na grobie upamiętniającym pomordowanych żołnierzy podczas II Wojny Światowej. 12 września 2009 r. została zorganizowana dla młodzieży szkolnej żywa lekcja historii dotyczącej działań wojny obronnej 1939 r. w ramach organizowanej przez siebie Konnej Wyprawy „WRZESNIOWY SZLAK” śladami Pułku 3 Strzelców Konnych im. Hetmana Koronnego Stefana Czarneckiego 2 IX 1939 – 6 X 1939.

OBCHODY 90-LECIA POLICJI W POWIECIE ZAMBROWSKIM

Przewodniczący Rady Powiatu Józef Dąbrowski i Starosta Zambrowski Stanisław Rykaczewski uczestniczyli 24 sierpnia 2009 r. w obchodach 90-lecia istnienia policji, które odbyły się w Komendzie Powiatowej Policji w Zambrowie, gdzie przekazali Ko-

mendantowi symboliczne klucze do dwóch nowych aut, dofinansowanych z pieniędzy samorządowych. Komenda Powiatowa Policji w Zambrowie w sumie w ciągu ostatnich miesięcy otrzymała dwanaście nowych samochodów poświęconych przez księdza

dziekana prałata Jerzego Samsela. Na uroczystości wręczono 19 awansów najbardziej zasłużonym policjantom. Wręczono również jedną srebrną odznakę zasłużony policjant przyznana przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

UROCZYSTOŚĆ WRĘCZENIA ZŁOTYCH LAURÓW POWIATU ZAMBROWSKIEGO

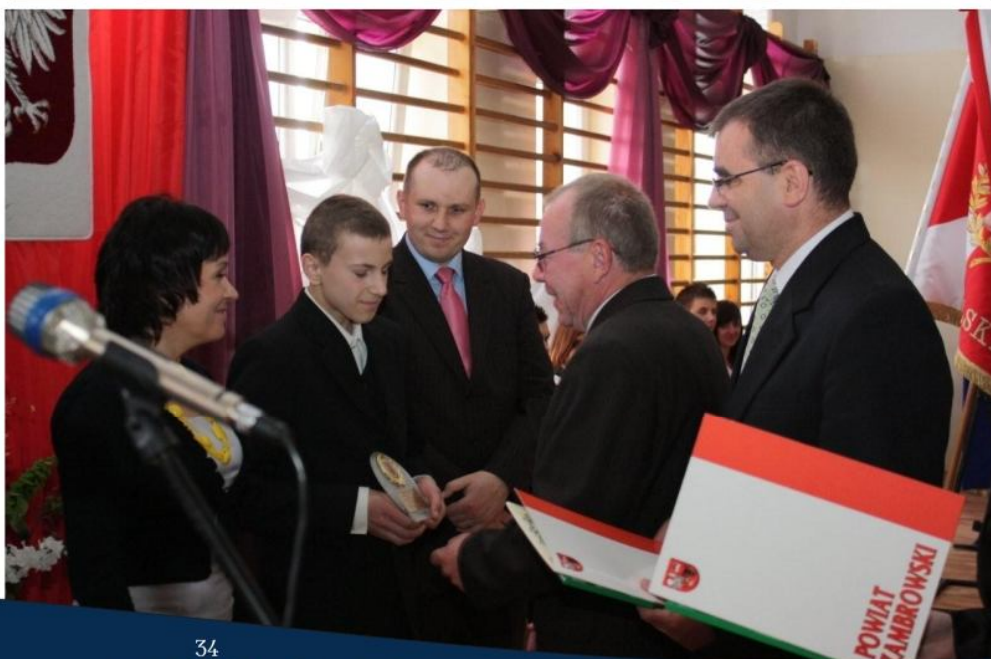
W dniu 15 czerwca 2009 r. w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Zambrowie, po raz drugi odbyła się uroczysta gala wręczenia Złotych Laurów Powiatu Zambrowskiego. Złoty Laur Powiatu Zambrowskiego jest najwyższym wyróżnieniem za wybitne osiągnięcia w nauce, a także uwierzeniem wysiłku włożonego w przygotowanie się do konkursów i olimpiad przedmiotowych. Pomysłodawcą i inicjatorem wręczenia Złotych Laurów jest Starosta Zambrowski - Stanisław Rykaczewski. "Laury" są także symbolem podziękowania za reprezentowanie szkół i powiatu w różnorodnych konkursach na szczeblu wojewódzkim i ogólnopolskim. „Złote Laury” przyznano w trzech kategoriach: w kategorii szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. To zaszczytne wyróżnienie otrzymało łącznie 26 uczniów z terenu Powiatu Zambrowskiego. Serdeczne gratulacje i podziękowania otrzymali również opiekunowie laureatów i dyrektorzy wyróżnionych szkół.

W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz samorządowych na czele z Przewodniczącym Rady Powiatu Zambrowskiego – Panem Józefem Dąbrowskim, uczestniczyła Wójt Gminy Kołaki Kościelne – Pani Barbara Wasiulewska, przedstawiciel Gminy Zambrów – pan Eugeniusz Bączyk oraz przedstawiciele szkół z terenu całego powiatu. Obecny był również proboszcz parafii pw. Ducha Świętego w Zambrowie ks. kan. Heliodor Sawicki.

Władze Powiatu Zambrowskiego składają gratulacje wszystkim wyróżnionym a ich opiekunom serdeczne

podziękowania. Wyrażają jednocześnie przekonanie, że uhonorowanie Złotym Laurem Powiatu Zambrow-

skiego będzie stanowiło dla młodzieży zachętę do dalszej ciężkiej pracy, by sięgać po kolejne zaszczyty.

UROCZyste OTWARCIE HALI SPORTOWEJ PRZY ZSO

W piątek 27 lutego 2009 Prezydent RP Lech Kaczyński, Przewodniczący Episkopatu Polski Metropolita Przemyski JE ks. Arcybiskup Józef Michalik, Wicemarszałkowie Sejmu RP Krzysztof Putra i Jarosław Kalinowski, Biskup Łomżyński Stanisław Stefanek, Wicewojewoda Podlaski Wojciech Dzierżgowski, Przewodniczący Rady Powiatu Zambrowskiego Józef Dąbrowski, Starosta Zambrowski Stanisław Rykaczewski oraz dyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Zambrowie Jan Pilch przecięli symboliczną wstęgę podczas uroczystego otwarcia hali sportowej przy ZSO. Budowa tego obiektu sportowego trwała 20 miesięcy. Hala sportowa jest w pełni przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Sama arena jest długa na 44 i szeroka na 24 metry. Uczniowie mogą na niej uprawiać siatkówkę, koszykówkę, tenis, piłkę ręczną i halową piłkę nożną. Hala ma zamontowane specjalne kurtyny, pozwalające grać na trzech mniejszych boiskach jednocześnie. Z kolei I piętro mieści widownię na 228 miejsc siedzących, salę do gimnastyki korek-

cyjnej i przebiegłości. Skończyła się zatem era ćwiczeń na korytarzach.

Budowa hali sportowej w znacznej mierze przyczyni się do wyrównania szans w dostępie do podstawowej infrastruktury sportowej pomiędzy uczniami z obszarów wiejskich i miejskich. Realizacja zadania wpłynie na poprawę sprawności fizycznej, kondycji i bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, a w efekcie ich zdrowia. Ułatwi niepełnosprawnym dostęp do korzystania z ćwiczeń rehabilitacyjnych.

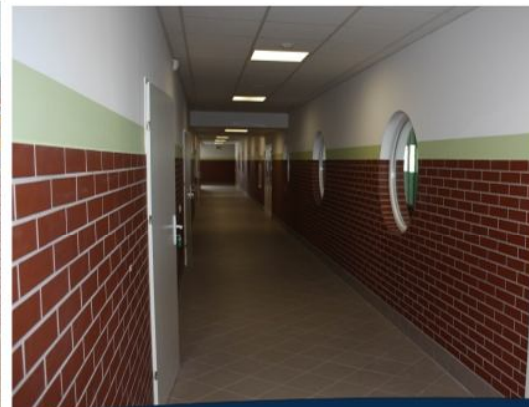
Prezydent w czasie wystąpienia powiedział, że cieszyć się należy z faktu, że w chwili obecnej ponad połowa absolwentów szkół ponadgimnazjalnych uczy się na różnych wyższych uczelniach. Znał mu się wysokie wyniki nauczania w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Zambrowie, Lech Kaczyński wspominał, że w dzieciństwie wielokrotnie był w naszym mieście. 13 października 2007 r. Prezydent RP Lech Kaczyński wmurował kamień węgielny pod budowę hali sportowej.

Miło o Zambrowie i Liceum Ogólnokształcącym wyrażał się Abp

Józef Michalik. Arcybiskup wspominał czasy młodości, gdy jako młodziak chodził właśnie do zambrowskiego LO. Po przecięciu wstęgi hala została poświęcona przez księdza Arcybiskupa i księży biskupów: Stanisława Stefanek oraz Tadeusza Bronakowskiego.

W drugiej części uroczystości zaprezentował się zespół wokalny Cantylena, były pokaz tańca nowoczesnego i „Koszykówka przy muzyce” – pokaz w wykonaniu szkolnej sekcji koszykówki w wykonaniu uczniów z ZSO oraz zaprzyjaźnionego litewskiego miasta Visaginas. Był też pokaz umiejętności akrobatycznych w wykonaniu litewskich uczniów. Zaproszeni goście mieli okazję zwiedzić halę oraz całe zaplecze.

Budowa hali kosztowała około 6 mln złotych. Przekazanie placu budowy wykonawcy nastąpiło w dniu 2 lipca 2007 r. natomiast prace budowlane zakończono 6 lutego 2009 r. Hala sportowa w Zespole Szkół Ogólnokształcących jest pierwszą taką inwestycją w powiecie zambrowskim. Sfinansowały ją miejscowe samorządy, przede wszystkim powiat zambrowski.

WIGILIA W ZESPOLE PLACÓWEK OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH W ZAMBROWIE

W dniu 21.12.2009 r. w Zespole Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Zambrowie (dom dziecka), jak co roku przed Świętami Bożego Narodzenia odbyła się bardzo uroczysta Wieczerza Wigilijna.

W tym roku w wigilii udział wzięli: Wicepremier Waldemar Pawlak oraz Jego Ekscelencja ks. Biskup Tadeusz Bronakowski. W uroczystości uczestniczyli także Wiceminister Gospodarki Dariusz Bogdan, Wicewojewoda Podlaski Wojciech Dzierżgowski, przedstawiciele Sejmiku Wojewódzkiego, władze samorządowe, osoby duchowne, sponsorzy, darczyńcy, oraz przyjaciele, którzy wspomagają placówkę od kilku lat, na których dyrekcja ZPOW zawsze może liczyć.

Wszyscy goście zostali bardzo serdecznie powitani przez dyrektora placówki i Starostę Powiatu Zambrowskiego – Stanisława Rykaczewskiego.

Wicepremier W. Pawlak wraz z osobami towarzyszącymi podzielił się z dziećmi i przyjaciółmi domu opłatkiem. Była też okazja do zwiedzenia placówki i rozmowy z dziećmi. Premier interesował się planami dzieci na przyszłość oraz codziennym życiem. Podobał mu się obecny rodzinowy system wychowania. Dużym zainteresowaniem cieszyły się prace wykonywane przez dzieci podczas różnego rodzaju zajęć terapeutycznych.

Jasełka w wykonaniu dzieci pt. „Odnajdźmy drogę do Pana Boga” zachwyciły wszystkich gości. Uroku

dodała własnoręcznie wykonana scenografia i oprawa muzyczna.

Wielką radość dla dzieci sprawił Św. Mikołaj, który przyjechał aż z Holandii. Przywiózł dzieciom wszystko to, o co prosiły go w swoich listach. Ale to nie był jedyny Mikołaj. Dzieci otrzymały paczki od św. Mikołaja, który przyjechał z odległego dużego miasta w Polsce, a także od miejscowego Mikołaja.

„Wszystkie nasze pociechy były zauręczone tak wspaniałymi prezentami. Tym razem uwierzyły, że św. Mikołaj istnieje naprawdę” – mówi dyrektor Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Zambrowie Jadwiga Paździor. „Bardzo dziękujemy wszystkim gościom za przybycie, udział w tak ważnej dla nas uroczystości i hojne prezenty” dodaje.

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POWIATU, POWIATOWE SŁUŻBY, INSPEKCJE I STRAŻE:

**Powiatowe Centrum Pomocy
Rodzinie w Zambrowie**
ul. Fabryczna 3
18-300 Zambrów
tel. 86 271 06 69

**Zespół Placówek
Opiekuńczo-Wychowawczych w
Zambrowie**
Al. Woj. Pol. 52
18-301 Zambrów
tel. 86 271 34 89

**Poradnia Psychologiczno-
Pedagogiczna w Zambrowie**
ul. Obwodowa 2
18-300 Zambrów
tel. 86 271 21 78

**Zespół Szkół Ogólnokształcących
w Zambrowie**
ul. Konopnickiej 16
18-300 Zambrów
tel. 86 271 27 08
fax 86 271 26 21

**Zespół Szkół Nr 1 im. gen.
Stefana Roweckiego "Grota"
w Zambrowie**
ul. Al. Woj. Pol. 31
18-300 Zambrów
tel. 86 271 23 50

**Zespół Szkół
Agroprzedsiebiorczości im. Szkół
Podchorążych Rezerwy
w Zambrowie**
ul. Al. Woj. Pol. 29
18-300 Zambrów
tel. 86 271 48 82
fax 271 10 51

**Bursa Szkolna Nr 1
w Zambrowie**
ul. Obwodowa 2, 18-300 Zambrów
tel. 86 271 26 34

**Specjalny Ośrodek Szkolno-
Wychowawczy w Długoborzu**
Długobórz I Nr 5
18-301 Zambrów
tel. 86 271 84 16

**Powiatowy Zarząd Dróg
w Zambrowie**
ul. Magazynowa 14
18-301 Zambrów
tel. 86 271 32 30

**Powiatowy Urząd Pracy
w Zambrowie**
ul. Fabryczna 3
18-300 Zambrów
tel. 86 270 82 10
fax 86 271 44 59

**Komenda Powiatowa Policji
w Zambrowie**
Al. Woj. Pol. 4a
18-300 Zambrów
tel. 86 276 33 33

**Komenda Powiatowa Państwowej
Straży Pożarnej
w Zambrowie**
ul. Sadowa 4
18-300 Zambrów
tel. 86 276 31 81

**Powiatowy Inspektorat
Weterynarii w Zambrowie**
ul. Polowa 21, 18-300 Zambrów
tel. 86 271 26 56

**Powiatowa Stacja Sanitarno-
Epidemiologiczna
w Zambrowie**
ul. Obrońców Zambrowa 50
18-300 Zambrów
tel. 86 276 30 70

**Powiatowy Inspektorat Nadzoru
Budowlanego
w Zambrowie**
ul. Fabryczna 3
18-300 Zambrów
tel. 86 475 06 43

